

Vägledning med bakgrund och motiv
till Strålsäkerhetsmyndighetens
föreskrifter (SSMFS 202Y:N) om
kärnämneskontroll

Innehållsförteckning

Bakgrund	2
Syfte	2
Strålsäkerhetsmyndighetens författningsstruktur och kopplingar mellan olika delar av författningssamlingen	3
Föreskrifternas omfattning och innebörd i stort	4
Referenser och förkortningar	6
1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	8
Tillämpningsområde	8
Ord och uttryck i föreskrifterna	12
2 kap. Grundläggande bestämmelser	15
3 kap. Inspektioner och kompletterande tillträde	18
Tillgänglighet för företrädare för verksamheten	18
Internationella inspektörers rättigheter	20
Redovisning och rutiner	24
4 kap. Områdesbeskrivning	27
Förändringar av områdesbeskrivningen	31
5 kap. Innehav av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll	34
Inventarieförändring	35
6 kap. Anmälan, rapportering och dokumentation	39
Anmälan enligt förordningen om kärnteknisk verksamhet	39
Anmälan enligt Tilläggsprotokollet	41
Anmälan av forsknings- eller utvecklingsverksamhet	42
Anmälan om tillverkning, montering mm av kärnteknisk utrustning	43
Anmälan av utförelse av kärnteknisk utrustning	45
Anmälan av införelse av kärnteknisk utrustning	46
Hantering av handlingar	47
7 kap. Dispens	51
Bilaga Datafil för inventarieförändringar	52

Bakgrund

Sverige har gjort åtaganden på det nukleära icke-spridningsområdet, främst inom ramen för icke-spridningsfördraget, Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT) och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget). Dessa anger krav på såväl internationell kontroll i Sverige av Internationella atomenergiorganet (International Atomic Energy Agency, IAEA) och EU-kommissionen som krav på svenska myndigheter och kärnteknisk verksamhet.

Syftet med IAEA:s kontroll är enligt NPT artikel III.1 att de stater som undertecknat NPT lever upp till avtalet så att kärnämne och kärntekniska anläggningar inte kommer till användning för framställning av kärnvapen. Sverige har tillsammans med övriga icke-kärnvapenstater i EU, Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) och IAEA ett kontrollavtal (INFCIRC/193) med Tilläggsprotokoll som ger IAEA rätt att verifiera detta.

Syftet med EU-kommissionens kontroll är att alla användare av kärnämne inom EU följer kraven i Euratomfördraget, speciellt kapitel VII om säkerhetskontroll. Sverige är part i Euratom vilket ger EU-kommissionen rätt att verifiera att kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll inte används för andra ändamål än sådana för vilka det är avsett.

EU-kommissionen och IAEA samarbetar inom ett s.k. Partnership Approach och genomför ofta tillsynsinsatser tillsammans.

Genom att svenska verksamhetsutövare uppfyller Euratomfördraget och Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll uppfylls delar av kraven i NPT. För vissa åtaganden enligt Tilläggsprotokollet och för myndighetens egen tillsyn behövs kompletterande bestämmelser.

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (SSMFS 2008:3) om kontroll av kärnämne trädde ikraft 2008 och sedan dess har flera anledningar till översyn identifierats, varav de viktigaste var:

- behov av förbättringar och förtydliganden för vissa delar av föreskrifterna t.ex. tydligare avgränsning mellan tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet och tydligare bestämmelser om rapportering enligt Tilläggsprotokollet,
- bestämmelser om internationella inspektioner behövde inkluderas i föreskrifterna,
- Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (SSMFS 2008:3) om kontroll av kärnämne innehöll enbart bestämmelser om befintliga anläggningar, men inte krav som behöver iaktas vid nybyggnation av kärntekniska anläggningar, t.ex. slutförvar och nya kärnkraftsreaktorer,
- överflödiga bestämmelser skulle kunna tas bort,
- Kommissionens nya förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll innehåller delvis utökade bestämmelser.

Översynen har skett samordnat med Strålsäkerhetsmyndighetens arbete med översyn och komplettering av andra föreskrifter gällande kärntekniska anläggningar.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter är att vara ett komplement till EU-kommissionens regler om kärnämneskontroll, bl.a. för att Sverige fullt ut ska kunna följa kontrollavtalet med IAEA med Tilläggsprotokoll.

Denna vägledning riktar sig såväl till verksamhetsutövare som tillsynsmyndigheten och syftar till att underlätta tolkningen av Strålsäkerhetsmyndighetens uppdaterade

bestämmelser om kärnämneskontroll. Syftet är även att öka förståelsen för kravbildningen genom att redovisa bakgrund, förklaringar och motiv till föreskrifter och varför de har utformats på det sätt som gjorts. Vägledningen kommer att uppdateras och hållas aktuell i förhållande till vunna erfarenheter från tolkning och tillämpning samt utvecklingen inom vetenskap, teknik och annan reglering.

Strålsäkerhetsmyndighetens författningsstruktur och kopplingar mellan olika delar av författningssamlingen

Författningar är ett gemensamt namn för lagar, förordningar och föreskrifter. Lagar beslutas av riksdagen, förordningar av regeringen och föreskrifter av myndigheter. Ingen myndighet får besluta föreskrifter utan att det finns ett bemyndigande. Genom förordningar meddelar regeringen kompletterande bestämmelser och tydliggör det som står i lagarna. Generellt kan sägas att bestämmelser i förordningar är mer detaljerade än de i lag och att bestämmelserna i föreskrifter är mer detaljerade än de i förordningar. Samma grundtanke ligger bakom den hierarkiska indelningen av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter i tre nivåer som redogörs för nedan.

Bestämmelserna i författningarna bildar tillsammans en helhet. Dessutom kan det tillkomma bestämmelser i andra författningar som också berör den aktuella verksamheten samt EU-regler och praxis. Det går alltså sällan att läsa och uttolka en bestämmelse för sig, utan den behöver läsas och förstås som en del av helheten. Att bestämmelser i lagar, förordningar eller föreskrifter kompletteras betyder att de fylls ut. Det kan innebära att det tillkommer krav både i form av en utökad kravbild och i form av förtydliganden, dvs. att man närmare bestämmer något som t.ex. vid förtydliganden i sakfrågor. Förtydligande bestämmelser kan ange vad som krävs för att fullgöra en överordnad bestämmelse, t.ex. om det finns en bestämmelse i lag om att något ska anmälas och sedan bestämmelser i föreskrifter om vad en sådan anmälan ska innehålla. Förtydligande bestämmelser kan emellertid också användas för att ange en miniminivå för vad som ska göras. I sådana fall behöver det övervägas om det finns ytterligare åtgärder som behöver vidtas för att författningskraven ska anses vara uppfyllda. Det handlar också om på vilken detaljnivå som den ansvariga myndigheten väljer att formulera föreskrifterna. Strålsäkerhetsmyndigheten har i dessa föreskrifter huvudsakligen valt att använda sig av så kallade funktions- och egenskapsinriktade krav, till skillnad från detaljerade krav som anger lösningar i olika avseenden. Genom användandet av uttrycket ”så långt som det är möjligt och rimligt” skapas en flexibilitet där bedömningar och avvägningar behöver göras i de enskilda fallen.

Med utgångspunkt i främst lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396) och strålskyddsförordningen (2018:506) har Strålsäkerhetsmyndigheten utformat den del av författningssamlingen (SSMFS) som berör kärnteknisk verksamhet hierarkiskt på tre nivåer. Denna författningsstruktur innebär följande:

- Nivå 1 Föreskrifter (SSMFS 2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning. Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser som är gemensamma för sådana verksamheter och kompletterar bestämmelser i lagar och förordningar. Vissa bestämmelser i föreskrifterna är av grundläggande karaktär och som förtydligas i föreskrifter på underordnade nivåer medan andra är mer detaljerade bestämmelser utan ytterligare förtydliganden.
- Nivå 2 Föreskrifter om konstruktion, värdering och redovisning samt drift av dels kärnkraftsreaktorer, dels andra kärntekniska anläggningar. Dessa föreskrifter kompletterar och förtydligar SSMFS 2018:1 anpassat till de sakfrågor som regleras i nivå 2-föreskrifterna. Även vissa lag- och förordningsbestämmelser kompletteras. Föreskrifterna på denna nivå, både de som gäller kärnkrafts-

reaktorer och andra kärntekniska anläggningar kompletterar varandra genom att bestämmelserna avser olika delar av verksamheterna.

Nivå 3 Föreskrifter om specifika konstruktions- och verksamhetsdelar samt kärnämneskontroll, där en del av bestämmelserna på nivå 1 och 2 kompletteras ytterligare i olika avseenden. Dessa föreskrifter omfattar dock inte alla de konstruktions- och verksamhetsdelar som föreskrifterna på nivå 1 och 2 avser. Vissa av föreskrifterna på nivå 3 kompletterar varandra.

Genom kompletteringar och förtydliganden finns det alltså kopplingar mellan de olika föreskrifterna, inte bara mellan nivåerna utan även inom respektive nivå.

I föreskrifterna på nivå 2 regleras frågor som har betydelse för strålsäkerheten antingen vid kärnkraftsreaktorer eller vid andra kärntekniska anläggningar, separat och anpassat till respektive anläggningstyp. Föreskrifterna på nivå 2 innehåller även vissa grundläggande bestämmelser om kärnämneskontroll. Utgångspunkter och grunder för föreskrifterna är dock desamma liksom sättet att utforma bestämmelser. Det kan noteras att föreskrifterna för övriga kärntekniska anläggningar omfattar bestämmelser om avveckling, vilka även gäller vid avveckling av kärnkraftsreaktorer i enlighet med de olika föreskrifternas tillämpningsområden. Föreskrifterna på nivå 1 och 3 gäller däremot både för kärnkraftsreaktorer och för andra kärntekniska anläggningar.

Föreskrifterna är lika bindande oberoende av på vilken nivå i författningssamlingen de finns.

Föreskrifternas omfattning och innebörd i stort

Denna vägledning avser underlag för tolkning och tillämpning av föreskrifter för kontroll av kärnämne m.m. De beslutades av myndighetens generaldirektör den XX månad 202X och har fått benämningen SSMFS 202X:XX – om kärnämneskontroll.

Föreskrifterna är indelade i 7 kapitel. Varje kapitel inleds, där så har bedömts nödvändigt, med en kort beskrivning av syftet med bestämmelsen/bestämmelserna, om tidigare bestämmelser och relevanta bestämmelser i lag och förordning om kärnteknisk verksamhet, Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll, Kontrollavtalet och Tilläggsprotokollet m.m.

Vid tillämpning av de nu aktuella föreskrifterna med tillhörande vägledningar kan det vara bra att ha följande i åtanke:

En bärande idé med myndighetens föreskrifter är att karaktären på kraven styr i vilken nivå de ska återfinnas. En föreskrift om kärnämneskontroll klassas av myndigheten som en s.k. nivå 3 föreskrift. Kraven på organisation, ledning och styrning samt värdering inom kärnämneskontroll är till stora delar samma som för strålsäkerhet och har därför integrerats i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning. Motsvarande gäller för kraven om helhetsbedömning som nu även återfinns i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (2021:5) om värdering och redovisning av strålsäkerhet för kärnkraftsreaktorer och ÖKTA.

Dessa föreskrifter preciserar bestämmelser i kärntekniklagen, kärnteknikförordningen, regeringsuppdrag och genomför skyldigheter enligt Tilläggsprotokollet. Dessutom kompletterar föreskrifterna Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Kompletteringarna avser främst sådana uppgifter som Strålsäkerhetsmyndigheten behöver i sitt arbete med kärnämneskontroll utöver den information som fås genom Euratoms

kärnämneskontroll. För att få en fullständig bild av kraven inom kärnämneskontroll behöver hänsyn således tas till alla dessa författningstexter.

Föreskrifterna omfattar all verksamhet med kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll, vilket inkluderar sådan verksamhet som behöver regeringens eller Strålsäkerhetsmyndighetens tillstånd enligt kärntekniklagen, men även verksamheter som endast är anmälningspliktiga enligt kärnteknikförordningen. Det betyder att föreskrifterna omfattar en stor bredd av verksamhetsutövare från kärnkraftverk till innehavare av några få gram kärnämne. Vissa bestämmelser har därför anpassats till verksamhetsutövare som har tillstånd enligt kärntekniklagen medan andra är avsedda för dem som endast har anmälningsskyldighet enligt kärnteknikförordningen. Även uppförande och avveckling av en kärnteknisk anläggning omfattas av föreskrifterna.

Föreskrifterna omfattar även viss verksamhet som inte omfattar kärnämne men som har betydelse för nukleär icke-spridning. Dit hör bl.a. forskning inom kärnbränslecykeln, produktion, import och export av kärnteknisk utrustning.

Referenser och förkortningar

NPT	Fördraget om icke-spridning av kärnvapen (SÖ 1970:12)
Euratomfördraget	Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergi-gemenskapen
Kontrollavtalet	Avtalet mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Republiken Finland, Republiken Grekland, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Portugal, Konungariket Spanien, Konungariket Sverige, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Österrike, Europeiska Atomenergi-gemenskapen och Internationella atomenergiorganet rörande tillämpningen av artikel III.1 och III.4 i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen (se även IAEA INFCIRC/193)
Tilläggsprotokollet	Tilläggsprotokoll av den 22 september 1998 till avtalet mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Republiken Finland, Republiken Grekland, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Portugal, Konungariket Spanien, Konungariket Sverige, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Österrike, Europeiska Atomenergi-gemenskapen och Internationella atomenergiorganet rörande tillämpningen av artikel III.1 och III.4 i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen (SÖ 2000:29, se även IAEA INFCIRC/193 Add. 8)
IAEA Services Series 11	Guidelines and Format for Preparation and Submission of Declarations Pursuant to Articles 2 and 3 of the Model Protocol Additional to Safeguards Agreements, Services Series 11, International Atomic Energy Agency, Vienna, May 2004
Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll	Kommissionens förordning (Euratom) nr XXX/2025
Kommissionens rekommendation om kärnämneskontroll	Kommissionens rekommendation av den 15 december 2005 om allmänna råd för tillämpningen av förordning (Euratom) nr 302/2005 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll. Europeiska unionens officiella tidning L28/1 1.2.2006
Kommissionens rekommendation om bokförings- och kontrollsystem	Kommissionens rekommendation av den 11 februari 2009 om användning av bokförings- och kontrollsystem för kärnämnen hos driftansvariga för kärntekniska anläggningar. Europeiska unionens officiella tidning L 41/17 12.2.2009 (Denna referens behålls tills en ny rekommendation har publicerats).
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om exportkontroll	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt

	bistånd för produkter med dubbla användningsområden Europeiska unionens officiella tidning L206/1 11.6.2021
Kärntekniklagen	Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet
Kärnteknikförordningen	Förordning (1984:14) om kärnteknisk verksamhet
SSMFS 2008:3	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kontroll av kärnämne m.m. Konsoliderad version med ändringar införda t.o.m. SSMFS 2018:13, Stockholm 2018.
SSMFS 2018:1	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning. Konsoliderad version med ändringar införda t.o.m. SSMFS 2024:2, Stockholm 2025.
SSMFS 2021:5	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2021:5) och allmänna råd om värdering och redovisning av strålsäkerhet för kärnkraftsreaktorer.
IAEA	Internationella atomenergiorganet (<i>eng.</i> International Atomic Energy Agency)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

I detta kapitel beskrivs dessa föreskrifters tillämpningsområde, avgränsningar och specifika definitioner.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om kärnämneskontroll som ska iakttas av den som

1. har tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet att uppföra, inneha eller driva en kärnteknisk anläggning till dess att kärnämneskontrollen har upphört,
2. förvärvar, innehar, överlåter, hanterar, förvarar, slutförvarar eller till Sverige för in kärnämne eller sådant kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll,
3. tillverkar, monterar eller på annat sätt framställer sådan kärnteknisk utrustning som omfattas av bilaga I till Tilläggsprotokollet,
4. till Sverige för in eller från Sverige för ut sådan kärnteknisk utrustning som omfattas av bilaga II till Tilläggsprotokollet, eller
5. bedriver anmälningspliktig forsknings- eller utvecklingsverksamhet enligt 7 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Vissa grundläggande bestämmelser om kärnämneskontroll för den som har tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns även i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning och i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2021:5) om värdering och redovisning av strålsäkerhet för kärnkraftsreaktorer.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att ange ett tydligt tillämpningsområde för föreskrifterna, d.v.s. vilka verksamhetsutövare och vilka verksamheter som ska iaktta ingående bestämmelser.

Tillämpning av bestämmelsen

Föreskrifterna ska enligt nu aktuell bestämmelse tillämpas av innehavare av en anläggning till dess att kärnämneskontrollen upphört.

Med punkt 1 avses att föreskrifterna ska tillämpas av den som har tillstånd enligt kärntekniklagen att uppföra en kärnteknisk anläggning. Det omfattar även tiden innan kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll har tagits emot.

Med punkt 2 avses i fråga om kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll den som:

- *förvärvar*, det vill säga anskaffar kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll genom överlåtelse, köp, arbete e.d.¹. Även förvärv av kärnämne som befinner sig utomlands omfattas,

¹ Enligt artikel 86 Euratomfördraget är Euratom formellt ägare till s.k. speciella klyvbara material enligt artikel 197 i fördraget och verksamhetsutövare har förfoganderätt till materialet.

- *innehar*, det vill säga att fysiskt förfoga över kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll. Ett innehav innebär inte per automatik ägande, t.ex. kan ett företag inneha kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll för bearbetning utan att företaget står som ägare,
- *överlåter*, det vill säga överför äganderätten,
- *hanterar*, det vill säga vidtar fysiska åtgärder med kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll, som till exempel karakterisering, lagring (*förvaring*), transport (eller intern förflyttning) och inplacering i slutförvar. Hanterar inkluderar även bearbetning (behandling), dvs. omformning av material innehållande kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll eller på annat sätt ändring av materialets egenskaper, eller
- *slutförvarar*, det vill säga förvarar kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll på sådant sätt att förvaringen avses bli bestående.

Med punkt 3 avses att föreskrifterna ska tillämpas av den som tillverkar, monterar eller på annat sätt framställer bl.a. zirkoniumrör, styrstavar för kärnreaktorer, utrustning för separation av uran m.m. En fullständig lista med den utrustning som omfattas av bestämmelsen finns i bilaga I till Tilläggsprotokollet. För ytterligare bestämmelser om tillverkning, montering eller framställning av kärnteknisk utrustning, se 32 §.

Med punkt 4 avses att föreskrifterna ska tillämpas av den som till Sverige för in eller från Sverige för ut kärnteknisk utrustning. Sådan kärnteknisk utrustning kan t.ex. vara zirkoniumrör, delar till reaktortank m.m. En fullständig lista av utrustning återfinns i bilaga II till Tilläggsprotokollet. För ytterligare bestämmelser om anmälningsskyldighet vid in- eller utförelse av kärnteknisk utrustning, se 33 och 34 §§.

Med punkt 5 avses forsknings- och utvecklingsverksamhet med anknytning till kärnbränslecykeln som Sverige har skyldighet att rapportera enligt Tilläggsprotokollet. För ytterligare bestämmelser om forskningsrapportering, se 31 §.

Efter den tidpunkt då ett slutförvar är förslutet tar staten enligt kärntekniklagen över ansvaret för de eventuella åtgärder som krävs för kärnämneskontrollen.

Bakgrund och överväganden

Föreskrifterna meddelas med stöd av Strålsäkerhetsmyndighetens bemyndigande enligt kärntekniklagen och kärnteknikförordningen.

Kärnämneskontrollen regleras förutom av dessa föreskrifter även av EU-rättsakter. Utöver kraven i Euratomfördraget finns grundläggande krav i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. EU-förordningen omfattar ”varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra eller på annat sätt använda råmaterial eller speciella klyvbara material”. Euratomfördraget och EU-förordningen är gällande rätt i Sverige.

Kärnämneskontroll utövas idag på alla kärntekniska anläggningar i drift, men det finns även internationella krav som gäller redan innan en anläggning tas i drift och tar emot kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll.

Stängd anläggning enligt definition i artikel 2.31 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll omfattas av internationell kärnämneskontroll och skyldighet att följa förordningen. Vidare är en anläggning under avveckling och nedmontering att betrakta som en kärnteknisk anläggning. Därför omfattas sådana anläggningar av dessa föreskrifter till dess att kärnämneskontrollen kan upphöra.

Tillämpning för verksamheter enligt punkt 3, 4 och 5 följer av att Sverige har tillträtt Tilläggsprotokollet. Sverige har en skyldighet att rapportera tillverkning av viss kärnteknisk utrustning. Vidare har Sverige en skyldighet att rapportera utförelse ur Sverige och på begäran av IAEA bekräfta införelse till Sverige av kärnteknisk utrustning. Likaså har Sverige en skyldighet att rapportera forskning med anknytning till kärnbränslecykeln.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen har utökats i förhållande till 1 § SSMFS 2008:3 genom att omfatta även den som uppför, innehar eller driver en kärnteknisk anläggning även om inget kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll finns vid anläggningen.

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 1 § SSMFS 2008:3 genom att föreskrifterna även gäller den som förvarar eller innehar kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll.

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 1 § SSMFS 2008:3 genom att föreskriften hänvisar till Tilläggsprotokollet bilaga I och II för tillverkning och in- och utförelse av kärnteknisk utrustning.

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till SSMFS 2008:3 genom att bestämmelser om ansökan om export ut ur EU och överföringar inom EU inte längre ingår i föreskriften.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Euratomfördraget,
- Artikel 2.a.(iv) och bilaga II till Tilläggsprotokollet för rapportering av tillverkning av kärnteknisk utrustning,
- Artikel 2.a.(ix), bilaga II och bilaga III till Tilläggsprotokollet för rapportering av in- och utförelse av kärnteknisk utrustning,
- 7 a § kärntekniklagen och artikel 2.a.(i) och 2.b.(i) i Tilläggsprotokollet för rapportering av forsknings- och utvecklingsverksamhet,
- Artikel 2.4 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll,
- "International Safeguards in Nuclear Facility Design and Construction", IAEA Nuclear Energy Series No. NP-T-2.8 om kärnämneskontroll vid uppförande av en anläggning, och
- Artikel 2.31 i Kommissionens förordning XXX/2025 för stängd anläggning.

2 § Föreskrifterna gäller inte för

1. slutprodukter som används för icke-nukleära ändamål och som innehåller kärnämne som i praktiken inte är återvinningsbart,
2. naturligt förekommande kärnämne som inte står under internationell kontroll enligt kommissionens förordning (Euratom) nr XXX/2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll, eller
3. annat kärnämne som genom beslut av Europeiska kommissionen är undantaget från kärnämneskontroll.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att avgränsa föreskriftens tillämpningsområde till att inte omfatta kärnämne eller kärnavfall som inte är föremål för internationell kontroll.

Tillämpning av bestämmelsen

De avgränsningar som görs är baserade på de undantag som medges i kärnteknikförordningen och Euratoms bestämmelser.

Med *slutprodukter* i punkt 1 avses exempelvis legeringar, keramik, färg i glas, beläggning på lysrörselektroder, färgpigment och glödstrumpor. Sådana slutprodukter kan undantas från dessa föreskrifter. Strålskärmar som innehåller kärnämne omfattas inte av detta undantag eftersom kärnämnet förväntas vara återvinningsbart. Det är EU-kommissionen som gör en bedömning från fall till fall.

Med punkt 2 avses material som innehåller naturligt förekommande uran eller torium och som är i sitt naturliga tillstånd eller enbart har bearbetats eller koncentrerats för andra ändamål än för utvinning av dessa ämnen och som inte heller är avsett att bearbetas för användning av materialets radioaktiva, fissila eller fertila egenskaper. Exempel på detta är hantering och lagring av kärnämne i form av mineral- eller bergartsprover som insamlats i samband med prospektering. Andra exempel är byggverksamhet eller jordbruksverksamhet som innebär hantering av schaktmassor som uppkommer i samband med byggnation på sådana platser där uran eller torium förekommer i högre halter. Ytterligare exempel är vattenreningsfilter vid reningsverk för dricksvatten där uran kan ansamlas samt hantering av aska från förbränning av torv.

Undantag görs även för uran eller torium som är naturligt förekommande med en halt som understiger 1000 gram per ton respektive 30 000 gram per ton.

Med punkt 3 avses kärnämne där Kommissionen genom beslut har upphävt kärnämneskontrollen, enligt artikel 36 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

Notera att även om verksamheten inte omfattas av kärnämneskontroll enligt dessa föreskrifter kan verksamheten omfattas av krav enligt strålskyddslagen (2018:396).

Bakgrund och överväganden

Enligt artikel 1 andra stycket Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll tillämpas kontrollen inte på innehavare av slutprodukter som används för icke-nukleära ändamål och som innehåller kärnämnen som i praktiken inte är återvinningsbara, såsom legeringar och keramik. Kommissionens rekommendation om kärnämneskontroll ger exempel på ytterligare sådana produkter. Dessa undantag sammanfaller väl med undantagen i 8 och 9 §§ kärnteknikförordningen. Därför undantas dessa produkter från dessa föreskrifter enligt vad som framgår i bestämmelsens punkt 1.

Avgränsningen av föreskrifternas tillämpningsområde enligt punkt 2 utgår från generella undantag enligt artikel 1 Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll samt definitionen av malmer enligt artikel 2.5 i samma förordning.

Avgränsningen i bestämmelsens punkt 3 utgår från artikel 36 i EU-kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Euratoms kärnämneskontroll kan upphävas för kärnämne som genom planerat utsläpp förts ut i miljön för att stanna kvar där, t.ex. vid vattenrening. Euratoms kärnämneskontroll kan också upphävas för avfall som innehåller

mycket låga koncentrationer av kärnämne och som anses praktiskt taget omöjligt att återvinna. Euratoms kärnämneskontroll av avfall med högre koncentrationer kan i väl motiverade fall upphöra genom beslut av EU-kommissionen från fall till fall.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 1 § SSMFS 2008:3 genom att föreskrifterna anger de fall där kärnämne inte omfattas av föreskriften.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Artikel 1 andra stycket och artikel 36 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll, och

Ord och uttryck i föreskrifterna

3 § Ord och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning.

4 § Med *Tilläggsprotokollet* avses i dessa föreskrifter Tilläggsprotokoll av den 22 september 1998 till avtalet mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Republiken Finland, Republiken Grekland, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Portugal, Konungariket Spanien, Konungariket Sverige, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Österrike, Europeiska atomenergigemenskapen och Internationella atomenergiorganet rörande tillämpningen av artikel III.1 och III.4 i fördraget den 1 juli 1968 om förhindrande av spridning av kärnvapen² (SÖ 2000:29).

5 § Med *kärnämneskategori*, *materialbalansområde*, *IC-kod*, och *sats* avses i dessa föreskrifter detsamma som i Kommissionens förordning (Euratom) nr XXX/2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll.

Med *kompletterande tillträde* avses i dessa föreskrifter detsamma som i Tilläggsprotokollet.

6 § Med *avtalskod* avses i dessa föreskrifter kod för de särskilda kontrollåtaganden som avses i artikel 19 i Kommissionens förordning (Euratom) nr XXX/2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll.

² SÖ 1970:12.

Syfte

Syftet med bestämmelserna är att ge klar definition av de begrepp som används i dessa föreskrifter.

Bakgrund och överväganden

Inom kärnämneskontrollen används i dagligt tal termer och uttryck hämtade från både kärntekniklagen och Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Dessa regelverk använder ibland samma termer och uttryck, men med lite olika definitioner. Ett exempel är kärnämne som enligt Kommissionen definieras som malmer, råmaterial eller speciella klyvbara material. Notera att även använt kärnbränsle som placerats i slutförvar omfattas av EU-kommissionens definition av kärnämne (vilket inte är fallet i kärntekniklagen). Detta är logiskt eftersom internationell kärnämneskontroll fortsätter även efter det att det använda bränslet placerats i ett slutförvar. I dessa föreskrifter används dock definitionen av kärnämne från kärntekniklagen. Följaktligen behöver föreskriftstexten kompletteras genom att ange kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll. Sådant kärnavfall kan vara använt kärnbränsle som placerats i slutförvar.

Kompletterande tillträde beskrivs i artikel 4 – 10 i Tilläggsprotokollet. Ett kompletterande tillträde kan göras av IAEA inom hela området enligt 4 kap. 1 – 3 §§ för att förvissa sig om att områdesbeskrivningen är korrekt och att ingen odeklarerad verksamhet bedrivs.

Definitionen av avtalskod i 6 § hänvisar till de särskilda kontrollåtaganden enligt artikel 19 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) har ingått samarbetsavtal med ett antal länder utanför EU om kärnenergens fredliga användning. I några av dessa avtal finns särskilda kontrollåtaganden som innebär krav på spårbarhet av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll, och i vissa fall kärnteknisk utrustning. Varje kontrollåtagande har en specifik avtalskod som markeras med en bokstav. Koderna kan delas in i fyra olika grupper:

I. Samarbetsavtal och andra avtal

Material som faller under bilateralt avtal mellan Europeiska atomenergigemenskapen och ett tredje land

Euratom/USA	A
Euratom/Kanada	C
Euratom/USA och Euratom/Kanada (t.ex. kanadensiskt material som anrikats i USA)	D
Euratom/Australien	S
Euratom/USA och Euratom/Australien (t.ex. australiskt material som anrikats i USA)	T

II. Fredlig användning **P**

Material (annat än sådant som täcks av ovannämnda avtal) från tredje land då det krävs en klausul om fredlig användning godkänd av gemenskapens myndigheter till exempel material från tredje land enligt avtal som slutits med försörjningsbyrån, European Supply Agency (ESA), och som innehåller en klausul om fredlig användning.

III. Kärnmaterial som temporärt importerats till gemenskapen **P**

Material som fysiskt importerats till gemenskapen (som inte ingår i grupp I eller II) och som ska anmälas till försörjningsbyrån

enligt artikel 75 c i Euratomfördraget, eller enligt lagringskontrakt för företag i tredje land,

Detta gäller dock inte om verksamhetsutövaren lämnar in en motiverad begäran till EU-kommissionen om en annan klassificering.

IV. Inget kontrollåtagande har gjorts

N

Material som inte ingår i ovanstående grupper, men som ska kontrolleras enligt Euratomfördraget. Observera att allt kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll i EU:s icke-kärnvapenstater inkluderande N-kodat material är föremål för NPT och kan därför bara användas för fredliga ändamål.

Äldre bestämmelser

Bestämmelserna innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 2 § SSMFS 2008:3 genom att begreppet produkter med dubbla användningsområden har ersatts med kärnteknisk utrustning i enlighet med Tilläggsprotokollet.

Bestämmelserna innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 2 § SSMFS 2008:3 genom att kärnavfall, kärnämneskategori, materialbalansområde, IC-kod och sats har adderats till listan av ord och uttryck.

Bestämmelsen i 6 § innebär inte någon ändring i sak i förhållande till 2 § SSMFS 2008:3 vad avser definitionen av avtalskod.

Definition av kärnämneskontroll som tidigare funnits i SSMFS 2008:3 återfinns nu i SSMFS 2018:1.

Begreppen verksamhetsutövare och inventarieförändring har utgått ur definitionerna. De är så generella att de ändå förstås.

I övrigt har definitioner av bränsleknippe, transaktionsnummer, fysisk inventering och Euratoms försörjningsbyrå (ESA) tagits bort eftersom de inte används i bestämmelserna.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll, artikel 2.6, 2.14 och 2.17 och
- Artikel 4 – 10 Tilläggsprotokollet.

Äldre bestämmelser

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Nuclear Cooperation Agreements between Euratom and Third Countries - Implementation Guidelines for Nuclear Operators - revision 2022

2 kap. Grundläggande bestämmelser

Organisation

1 § Den som omfattas av undantag enligt 4–10 §§ förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet eller har fått dispens från tillståndsplikten enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, ska ha en organisation för kärnämneskontroll med tillräcklig kompetens och tillräckliga ekonomiska och personella resurser.

Det ska finnas dokumenterade rutiner som är anpassade till verksamhetens art och omfattning för att utföra uppgifter som har betydelse för kärnämneskontrollen.

Bestämmelser om organisation, ledning och styrning för den som har tillstånd enligt 5 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns i 3 kap. Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att förtydliga behov av resurser och rutiner som krävs för att kunna uppfylla tillämpliga krav på kärnämneskontroll för verksamheter som endast omfattas av anmälningsplikt eller har fått dispens från tillståndsplikten enligt kärntekniklagen.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *tillräcklig kompetens och tillräckliga ekonomiska och personella resurser* avses att dessa är anpassade efter verksamhetens art och omfattning.

Med att *rutinerna ska vara anpassade till verksamhetens art och omfattning* avses t.ex. mängden kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll som hanteras, hur det hanteras och hur ofta. Rutinerna kan dokumenteras i t.ex. en enkel vägledning.

Bakgrund och överväganden

För material som omfattas av kärnämneskontroll behövs en ändamålsenlig organisation och rutiner. Detta gäller även för verksamheter som endast är anmälningspliktiga enligt kärnteknikförordningen. IAEA har i sin rekommendation Safeguards Implementation Practices Guide on Provision of Information to the IAEA, IAEA Services series No 33 nämnt betydelsen av att kärnämneskontrollen ingår i verksamhetens organisation och att det är tydligt dokumenterat.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 3 § första stycket SSMFS 2008:3 om kontroll av kärnämne genom att krav på tillräcklig kompetens har inkluderats för de som omfattas av undantagsreglerna i kärnteknikförordningen.

Bestämmelser om organisation, ledning och styrning för verksamhet som har tillstånd enligt kärntekniklagen som tidigare ingått i 3 § andra stycket SSMFS 2008:3 återfinns nu i 3 kapitlet SSMFS 2018:1.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Safeguards Implementation Practices Guide on Provision of Information to the IAEA, IAEA Services series No 33.

Funktion för kärnämneskontroll

2 § Den som har tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska ha en funktion för kärnämneskontroll som är anpassad till verksamhetens art och omfattning och som har befogenhet att rapportera direkt till verksamhetens högsta ledning.

Funktionen ska så långt som det är möjligt och rimligt kunna verka fristående från övrig verksamhet.

Den eller de personer som utgör funktionen för kärnämneskontroll ska ges de förutsättningar som behövs för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Syfte

Bestämmelsen syftar till att säkerställa att funktionen för kärnämneskontroll har de förutsättningar som krävs för att kunna hantera de frågeställningar och situationer som uppstår eller kan uppstå i verksamheten.

Tillämpning av bestämmelsen

Funktionen för kärnämneskontroll kan utgöras av en eller flera personer. För vissa verksamheter kan det vara tillräckligt att funktionen utgörs av en person. För andra verksamheter kan funktionen utgöras av flera personer som tillsammans täcker alla verksamhetsområden. Tillståndshavaren kan välja mellan att anlita en extern funktion eller att säkra funktionen inom den egna organisationen.

Med *anpassad till verksamhetens art och omfattning* avses att funktionen har förmåga att hantera frågor om kärnämneskontroll som uppkommer i verksamheten och kan ge råd i alla delar av verksamheten.

Med *fristående från övrig verksamhet* enligt andra stycket avses att funktionen fullgörs utan direkt påverkan från andra delar av verksamheten.

Med att *ges de förutsättningar som behövs* avses t.ex. att funktionen ges tillräckligt med tid och resurser för arbetet, t.ex. adekvat stöd från IT-enheter och övriga medarbetare.

Bakgrund och överväganden

Bestämmelsen förtydligar att det i ledningssystem som avses i 3 kap. 1 § SSMFS 2018:1 tydligt ska identifieras en funktion för kärnämneskontroll och dess förutsättningar.

Bestämmelser om funktion för kärnämneskontroll knyter an till 4 § första stycket SSMFS 2008:3 i dess tidigare lydelse. Bestämmelsen har utökats gällande rapporteringsvägar, fristående och förutsättningar enligt Kommissionens rekommendation om bokförings- och kontrollsystem.

Tidigare ställdes krav på att det skulle finnas en ansvarig person för kärnämneskontrollen. Detta har bytts ut till en funktion, eftersom det alltid är tillståndshavaren som har det yttersta ansvaret.

Funktionen är avgörande för kärnämneskontrollen och ska därför enligt bestämmelsen ha befogenhet att rapportera direkt till verksamhetens högsta ledning.

Äldre bestämmelser

Bestämmelserna innebär en förändring i sak i förhållande till 4 § SSMFS 2008:3 genom att ansvarig för kärnämneskontroll har ersatts med funktion för kärnämneskontroll.

Bestämmelsen har utökats i förhållande till 4 § SSMFS 2008:3 genom att krav på rapporteringsvägar och fristående funktion har införts.

Bestämmelsen om arbetsförutsättningar har tidigare funnits i 3 § SSMFS 2008:3, genom att där hänvisades till 3 kap. 14 § SSMFS 2018:1.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Avsnitt 3.1 och 3.2 i Kommissionens rekommendation om bokförings- och kontrollsystem, och
- Avsnitt 12.1 i Safeguards Implementation Practices Guide on Provision of Information to the IAEA, IAEA Services series No 33.

Kontaktperson

3 § Strålsäkerhetsmyndigheten ska informeras om vilka personer som sköter kontakterna med myndigheten när det gäller kärnämneskontroll och om vilka kontaktuppgifter dessa har.

Syfte

Syftet är att underlätta kontakter mellan verksamhetsutövare och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen riktar sig till alla verksamhetsutövare. Om det finns flera verksamhetsutövare inom ett område enligt 4 kap. 1 - 3 §§ kan dessa utse en eller flera gemensamma kontaktpersoner.

Bakgrund och överväganden

Bestämmelsen är delvis en precisering av 3 kap. 5 § p. 5 SSMFS 2018:1.

Äldre bestämmelser

Bestämmelserna innebär en lättnad i sak i förhållande till 4 § SSMFS 2008:3 genom att ansvarig personal för exportkontrollen har strukits och att kontakter med Euratom Supply Agency, ESA har tagits bort.

Referenser

- Avsnitt 21.2 i Safeguards Implementation Practices Guide on Provision of Information to the IAEA, IAEA Services series No 33.

3 kap. Inspektioner och kompletterande tillträde

I detta kapitel beskrivs vad som gäller vid inspektioner och kompletterande tillträde. Bestämmelserna omfattar krav på företrädare för verksamheten vid inspektioner, bl.a. inspektörers befogenheter och rutiner i samband med inspektioner. Kapitlet omfattar även krav på rutiner vid internationella inspektioner. I kapitlet beskrivs också vad som gäller vid internationella inspektioner i de fall Strålsäkerhetsmyndigheten inte närvarar.

Tillgänglighet för företrädare för verksamheten

1 § Vid varje inspektionstillfälle ska det finnas företrädare för verksamheten tillgängliga som har tillräcklig kompetens och tillräckliga befogenheter för att inspektörerna från Strålsäkerhetsmyndigheten, Internationella atomenergiorganet och Europeiska kommissionen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Om det finns andra verksamhetsutövare på ett område som avses i 4 kap. 1–3 §§ så ska dessa informeras om att en inspektion ska genomföras inom området.

2 § Om Internationella atomenergiorganet under en pågående inspektion begär kompletterande tillträde enligt Tilläggsprotokollet, ska företrädare för verksamheten med tillgång till och kunskap om de byggnader som har deklarerats enligt 4 kap. 1–3 §§ finnas tillgängliga inom två timmar.

Om inspektörer från Strålsäkerhetsmyndigheten inte är närvarande vid inspektionen, ska myndigheten kontaktas omedelbart efter att en sådan begäran har gjorts.

Syfte

Bestämmelserna syftar till att säkerställa att det vid varje inspektionstillfälle och kompletterande tillträde finns företrädare tillgänglig som kan delge underlag, svara på frågor samt ge tillträde till kärnämnet och byggnader inom området enligt 4 kap. 1 - 3 §§ utan större tidsfördröjning.

Tillämpning av bestämmelserna

Företrädare enligt 1 – 2 §§ behöver inte vara samma som funktionen för kärnämneskontroll.

Med *tillräcklig kompetens* i 1 § avses företrädare med kunskap om verksamhetens system för kärnämneskontroll.

Med *tillräckliga befogenheter* i 1 § avses personal behöriga att ta fram relevant dokumentation, hantera nödvändig utrustning som t.ex. laddmaskin, traverser m.m. Detta kan t.ex. ha värderats och sedan dokumenterats i en organisationsplan.

Med *tillgång till byggnader* i 2 § avses att företrädaren kan bereda inspektörer tillträde till de utrymmen som de vill kontrollera, även utrymmen som normalt är låsta.

Med *kunskap om byggnader* i 2 § avses att företrädaren översiktligt kan beskriva den verksamhet som bedrivs i lokalerna. Detta kan t.ex. ha analyserats och sedan dokumenterats i en organisationsplan.

Med *flera verksamhetsutövare som kan beröras* avses de som direkt avses i aviseringen om inspektionen men även övriga verksamheter som finns inom området enligt 4 kap. 1 – 3 §§ eftersom kompletterande tillträde kan begäras.

Enligt 2 § andra stycket är det verksamhetsutövarens ansvar att kontakta Strålsäkerhetsmyndigheten i de fall det inte finns representanter från myndigheten närvarande vid inspektionen.

Bakgrund och överväganden

Det finns ett flertal olika typer IAEA-inspektioner, vilka definieras i de internationella avtalen:

- Ad hoc-inspektioner innan anläggningen har tilldelats sina särskilda kontrollbestämmelser),
- rutininspektioner när kontrollbestämmelser finns på plats,
- *Design Information Verification, DIV*, för att verifiera anläggningens utformning, och
- kompletterande tillträde enligt Tilläggsprotokollet.

Detaljer om dessa inspektionstyper finns i de internationella avtalen. Typ och omfattning av inspektionerna bestäms av de internationella myndigheterna. Normalt föränmäls internationella inspektioner med minst en veckas varsel. Det förekommer även inspektioner och kompletterande tillträde med kortare varsel eller oannonserat. Vanligtvis sker inspektioner och kompletterande tillträde under normal arbetstid.

Dessutom kan Strålsäkerhetsmyndigheten utföra egna inspektioner.

Tidigare i SSMFS 2008:3 användes begreppen personal och utökat tillträde. Dessa har nu ersatts med företrädare respektive kompletterande tillträde i syfte att följa den svenska översättningen av Tilläggsprotokollet.

Vid varje inspektion kan ett kompletterande tillträde begäras med två timmars varsel. Det är då av stor vikt att samtliga verksamhetsutövare inom området är informerade om att en inspektion ska ske och ha beredskap för att ta emot eventuella besök.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen har förtydligats i sak i förhållande till 5 § SSMFS 2008:3.

Referenser

- Kontrollavtalet,
- Tilläggsprotokollet, och
- Avsnitt 12.2 i Safeguards Implementation Practices Guide on Provision of Information to the IAEA, IAEA Services series No 33.

Internationella inspektörers rättigheter

3 § Vid en internationell inspektion eller ett kompletterande tillträde som har föranmälts av Strålsäkerhetsmyndigheten ska inspektörer som har uppvisat identitetshandlingar utan dröjsmål ges tillträde till de platser där tillsynen ska ske.

Inspektörerna har rätt att

1. få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen,
2. ha med sig och använda utrustning i den omfattning som behövs för tillsynen,
3. sända prover för egen analys, och
4. ta nödvändiga fotografier för dokumentation.

Fotografier får granskas av verksamhetsutövaren.

Prover och dokumentation som inspektörerna inte önskar eller får ta med sig ska kunna förvaras under sigill som inspektörerna applicerar.

Installation av utrustning för kärnämneskontroll ska ske i samråd med internationella inspektörer och Strålsäkerhetsmyndigheten.

4 § Om en internationell inspektion, ett kompletterande tillträde eller användningen av utrustning behöver begränsas för att inte äventyra säkerheten eller skyddet av människors hälsa eller miljön, ska verksamhetsutövaren, i samråd med internationella inspektörer och Strålsäkerhetsmyndigheten, föreslå alternativa åtgärder så att syftet med tillsynen ändå kan uppnås.

Första stycket gäller även för skydd av kommersiell eller annan speciellt känslig information.

Syfte

Syftet med bestämmelserna är att det inte ska kunna uppstå tvivel om att en verksamhetsutövare försöker undanröja olovlig aktivitet genom att fördröja eller begränsa en inspektion. Syftet är också att reglera tillgång till dokument och platser samt användning av instrument. Internationella inspektioner och kompletterande tillträden ska alltid kunna genomföras på ett säkert sätt.

Tillämpning av bestämmelsen

Av 3 § första stycket följer att internationella inspektörer snarast efter ankomst ska få tillträde till de platser där tillsynen ska ske. Inspektörernas identitet ska dock kontrolleras och av säkerhetsskäl kan de och deras utrustning behöva genomgå den kontroll som verksamhetsutövarna utför för att säkerställa att ingen olovlig utrustning förs in till anläggningen. Med tillträde till de platser där tillsynen ska ske avses att tillträde till hela området enligt 4 kap. 1 – 3 §§ säkerställs.

Inspektörerna har rätt att under tjänsteutövning ta med sig nödvändig utrustning in på anläggningen eller till platsen för att genomföra egna oberoende mätningar. Med nödvändig utrustning avses t.ex.:

- mobiltelefon,
- digital kamera,
- övervakningskamera, inklusive utrustning och verktyg för service,
- sigill, inklusive utrustning och verktyg för service,
- bärbar dator,
- detektorer för gamma-, neutron- eller UV-strålning, inklusive Tjerenkovkamera samt verktyg för service av sådan utrustning,

- utrustning för att ta strykprover (omgivningsprovtagning),
- anläggningsbeskrivning, eller
- satellitbilder över anläggningen för kontroll av områdesdeklarationen.

Med 3 § andra stycket, punkt 1–4 avses att verksamhetsutövare på begäran ska lämna de uppgifter och tillhandahålla de handlingar som behövs för tillsynen. Inspektörerna ska enligt bestämmelsen också beredas tillträde till anläggningen eller platsen för verksamheten för undersökningar, provtagningar och dokumentation, i den omfattning som behövs för tillsynen. Bestämmelsen preciserar att inspektörerna får ta med nödvändig utrustning in på anläggningen eller till platsen och skicka eventuella prover för egen analys.

Med foton som inte får tas med avses foton som t.ex. kan avslöja särskilt känslig kommersiell information eller information som rör det fysiska skyddet. Foton som ska förvaras av verksamhetsutövaren kan vara både i digital form eller på papperskopior.

Inspektörerna får inte vidta åtgärder som äventyrar säkerheten eller skyddet för människors hälsa eller miljön. Därav följer att aktiviteter som begärs och utrustning som installeras av inspektörerna måste följa anläggningens säkerhetskrav. En inspektion kan även begränsas om särskilt känslig information riskerar att röjas. Det kan röra sig om information av kommersiellt slag (t.ex. affärsöverenskommelser, detaljerade ritningar m.m.) eller information som rör fysiskt skydd. Notera att syftet med inspektionen inte får åsidosättas. Om det är lämpligt kan anläggningens egen utrustning användas. Det kan röra sig om detektorer eller vågar som kalibrerats av kontrollmyndigheterna eller om kamerautrustning som tillhandahålls av verksamhetsutövaren.

Enligt 17 § kärntekniklagen har internationella inspektörer (liksom inspektörer från Strålsäkerhetsmyndigheten) rätt till tillträde till anläggning eller plats, där verksamhet bedrivs, för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen. Det gäller alltså inom det område som definieras enligt 4 kap. 1 – 3 §§. Inspektörer ska inte omfattas av verksamhetsutövares tjänstbarhetsbedömning eller krav på kompetens och lämplighet (se 4 kap 6 och 29 §§ SSMFS 2018:1 med vägledande text).

Internationella inspektörer undantas också från verksamhetsutövarens säkerhetsprövning enligt Bilaga 2, Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (2008:12) och allmänna råd om fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar. Däremot kan t.ex. scanning av personer och utrustning göras för att t.ex. förhindra införsel av explosiva föremål.

Bakgrund och överväganden

Normalt föranmäls internationella inspektioner formellt av Strålsäkerhetsmyndigheten ca en vecka före inspektionen. Vid internationella inspektioner är detta beroende på när Strålsäkerhetsmyndigheten erhåller information från EU-kommissionen och IAEA.

Det är endast de av IAEA:s och EU-kommissionens inspektörer som är godkända av Sverige som ska få tillträde till en anläggning eller plats. Inspektörerna måste kunna styrka sin identitet vid ankomsten. IAEA:s inspektörer har ett s.k. laissez-passé och EU-kommissionens inspektörer egen identitetshandling. Att Strålsäkerhetsmyndigheten har föranmält en inspektion innebär att myndigheten har kontrollerat att inspektionen sker enligt gällande internationella avtal och att de anmälda inspektörerna är godkända.

IAEA kan enligt Tilläggsprotokollet begära kompletterande tillträde, normalt med 24 timmars varsel. Föranmälan sker till Strålsäkerhetsmyndigheten, som i sin tur omedelbart gör anmälan till berörd verksamhetsutövare. IAEA meddelar vilka lokaler i områdesbeskrivningen enligt 4 kap. 1 - 3 §§ som ska besökas.

IAEA kan även under pågående inspektion anmäla kompletterande tillträde med endast två timmars varsel.

Bestämmelser om installerad utrustning återfinns även i verksamhetsutövarens särskilda kontrollbestämmelser (PSP) enligt Artikel 8 Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

En internationell inspektion eller kompletterande tillträde får inte äventyra människors hälsa eller miljön. Enligt Artikel 7 Tilläggsprotokollet har man rätt att skydda särskilt känslig information.

Motsvarande bestämmelse har inte funnits tidigare. Kravet genomför bestämmelser i Kontrollavtalet, Euratomfördraget och Tilläggsprotokollet. Bestämmelsen följer den praxis som redan idag är etablerad. Motsvarande innehåll har tidigare funnits i brev (SSM2011-4335-1, rev.1 daterat 2012-01-18) med motsvarande innebörd till de kärntekniska anläggningarna.

Äldre bestämmelser

Kravet är nytt.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Kontrollavtalet,
- Tilläggsprotokollet,
- Euratomfördraget, och
- IAEA dokument INFCIRC/9/Rev.2 Agreement on the Privileges and Immunities of the Agency.

5 § Om internationella inspektörer begär tillträde som inte har föranmälts av Strålsäkerhetsmyndigheten, ska myndigheten kontaktas omedelbart.

Syfte

Varje internationell inspektion föranmäls av Strålsäkerhetsmyndigheten. Skulle trots detta internationella inspektörer begära tillträde utan föranmälan behöver Strålsäkerhetsmyndigheten kunna kontrollera att inspektionen sker enligt internationella avtal och att inspektörerna är godkända.

Tillämpning av bestämmelsen

Kontakt med Strålsäkerhetsmyndigheten bör lämpligen tas via telefon till enheten som ansvarar för kärnämneskontroll. Utanför kontorstid kan tjänsteman i beredskap (TiB) kontaktas.

I de fall föranmälan saknas kommer Strålsäkerhetsmyndigheten avgöra från fall till fall vad som ska göras.

Bestämmelsen omfattar även s.k. oanmälda inspektioner då föranmälan skickas i samma stund som inspektörerna anländer till verksamhetsutövaren.

6 § Internationella inspektörer ska inte omfattas av verksamhetsutövarens interna krav på tystnadsplikt, drogtester eller utbildning.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att en verksamhetsutövare inte ska kunna fördröja, förhindra eller begränsa en inspektion med hänvisning till externa krav på tjänstbarhet eller genom att ställa upp egna interna krav på tystnadsplikt, drogtester eller utbildning.

Tillämpning av bestämmelsen

Om Strålsäkerhetsmyndigheten är på plats tas frågor upp med myndighetens inspektör. I annat fall bör kontakt lämpligen tas per telefon till enheten som ansvarar för kärnämneskontroll. Utanför kontorstid kan tjänsteman i beredskap (TiB) kontaktas.

Verksamhetsutövare kan begära att inspektörerna ska ledsagas under en inspektion.

Vid misstanke om drogpåverkan kan beslut om åtgärder bestämmas från fall till fall i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten. T.ex. kan myndigheten kontakta IAEA eller EU-kommissionen för vidare åtgärder.

Bakgrund och överväganden

IAEA:s och EU-kommissionens inspektörer lyder under särskilda lagliga privilegier vid inspektioner och är anställda av internationella organisationer med särskilda säkerhetsavtal. Därav följer att IAEA:s och EU-kommissionens inspektörer inte ska underteckna några åtaganden om tystnadsplikt beträffande uppgifter som inhämtas i samband med en tillsynsåtgärd. IAEA:s och EU-kommissionens inspektörer behöver heller inte genomgå verksamhetsutövarnas drogtester.

IAEA och EU-kommissionen ansvarar för att deras respektive inspektörer har den utbildning och lämplighet som krävs för att utföra tillsyn på kärntekniska anläggningar. Detta betyder att den strålskyddsutbildning eller annan utbildning som verksamhetsutövarna eventuellt genomför inte kan krävas av inspektörer från IAEA och EU-kommissionen. Det är dock lämpligt att informera om eventuella lokala regler som finns med avseende på säkerhet och strålskydd. Inget hindrar att inspektörer ledsagas vid inspektionen.

Se även vägledande text till 3 och 4 §§.

Motsvarande bestämmelse har inte funnits tidigare. Kravet genomför bestämmelser i Kontrollavtalet, Euratomfördraget och Tilläggsprotokollet. Bestämmelser om internationella inspektörers rättigheter och befogenheter återfinns i artikel 81 Euratomfördraget samt artikel 10, 70–73 i Kontrollavtalet. Enligt 17 § andra stycket kärntekniklagen gäller de rättigheter som Strålsäkerhetsmyndighetens inspektörer har även internationella inspektörer, i den mån de föreskrivs. Privilegier och immunitet vad avser IAEA:s inspektörer framgår av INFCIRC/9/Rev.2. Information som kommer Kommissionen till dels omfattas av sekretessbestämmelser enligt artikel 40 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

Bestämmelser om säkerhetsprövning och rutiner för tillträde återfinns i 4 § och bilaga 2, 1.12 andra stycket, 2.11 andra stycket och 3.9 andra stycket, Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:12) om fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar. Där undantas personer som enligt lag har befogenhet att bereda sig tillträde till anläggningen, vilket inkluderar inspektörer från IAEA och EU-kommissionen.

Bestämmelsen följer den praxis som redan idag är etablerad. Motsvarande innehåll har tidigare funnits i brev (SSM2011-4335-1, rev.1 daterat 2012-01-18) med motsvarande innebörd till de kärntekniska anläggningarna.

Äldre bestämmelser

Kravet är nytt.

Referenser

- Euratomfördraget,
- Kontrollavtalet,
- IAEA dokument INFCIRC/9/Rev.2 Agreement on the Privileges and Immunities of the Agency, och
- Artikel 40 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.
-

Redovisning och rutiner

7 § Vid varje inspektion som har föränmålts av Strålsäkerhetsmyndigheten ska verksamhetsutövaren kunna redovisa innehavet av kärnämne och kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll för hela materialbalansområdet i gram, totalt och fördelat per avtalskod och kärnämneskategori.

Verksamhetsutövare som ingår i ett materialbalansområde som administreras av Strålsäkerhetsmyndigheten behöver endast kunna redovisa sitt eget innehav.

Tillämpning av bestämmelsen

De mängder kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll som avses är de som preciseras i de särskilda kontrollbestämmelserna för en anläggning enligt artikel 8 Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

För verksamhetsutövare med mindre mängder kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll och som ingår i ett nationellt materialbalansområde som administreras av Strålsäkerhetsmyndigheten (idag WSWE) gäller att det endast är det egna innehavet som måste redovisas.

Bakgrund och övervägande

Denna bestämmelse kompletterar Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll som inte preciserar att dessa uppgifter om hela materialbalansområdet ska finnas tillgänglig vid en inspektion. Rekommendationer om bokföringssystem och dess tillgänglighet vid inspektioner finns i IAEA:s Services Series 15 och 30. Normalt begär IAEA:s och EU-kommissionens inspektörer att få materialvikter per kärnämneskategori och s.k. nyckelmättningspunkter (KMP) eller lokal, t.ex. härd, bassäng och även totalt för hela materialbalansområdet. Däremot begär de oftast inte fördelning per avtalskod vilket Strålsäkerhetsmyndigheten alltså begär, men då bara för hela materialbalansområdet. Strålsäkerhetsmyndigheten behöver kunskap om innehav fördelat per avtalskod för att kunna genomföra bilateral rapportering enligt Sveriges avtal med Australien.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 11 § SSMFS 2008:3 genom att skyldigheterna har specificerats.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Avsnitt 2 i Nuclear Material Accounting Handbook, IAEA Services Series No. 15,

- Avsnitt 4.3.1 i Safeguards Implementation Practices Guide on Facilitating IAEA Verification Activities, IAEA Services Series No. 30, och
- Agreement between the Government of Sweden and The Government of Australia on Conditions and Control for Nuclear Transfer for Peaceful Purposes between Sweden and Australia.

8 § En internationell inspektion eller ett kompletterande tillträde som har genomförts utan närvaro av Strålsäkerhetsmyndigheten, ska rapporteras till myndigheten inom fem arbetsdagar från det att inspektionen eller tillträdet har slutförts.

Rapporteringen ska omfatta en kortfattad redogörelse för de aktiviteter som har genomförts samt eventuella påpekanden och överenskommelser som har gjorts.

Syfte

I de fall Strålsäkerhetsmyndigheten inte kan närvara vid en inspektion eller ett kompletterande tillträde är det av vikt att myndigheten får information om vilka aktiviteter som genomförts, eventuella påpekanden som gjorts och eventuella överenskommelser som träffats.

Tillämpning av bestämmelsen

Med internationell inspektion avses inspektion genomförd av EU-kommissionen eller IAEA.

Exempel på överenskommelser kan t.ex. vara:

- tidpunkt för kommande inspektioner,
- eventuella extra aktiviteter vid kommande inspektioner t.ex. p.g.a. önskemål från inspektörerna eller begränsningar i tillgänglighet i anläggningen (som servicearbete av laddmaskin), och
- eventuell kompletterande information som ska skickas i efterhand.

Bakgrund och överväganden

Enligt uppdrag från regeringen ska Strålsäkerhetsmyndigheten delta då IAEA genomför en inspektion eller ett kompletterande tillträde, men vid extraordinära förhållanden kan det ändå vara så att myndigheten inte närvarar. I vissa fall kan också EU-kommissionen genomföra inspektioner utan att varken IAEA eller Strålsäkerhetsmyndigheten är på plats. Det är då av vikt att myndigheten får information om vilka aktiviteter som genomförts och vilka eventuella överenskommelser som träffats.

Enligt 17 § kärntekniklagen kan Strålsäkerhetsmyndigheten också begära in kopior på de handlingar som överlämnats till de internationella inspektörerna.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 7 § SSMFS 2008:3 genom att precisera vad som gäller vid internationella inspektioner och kompletterande tillträden när Strålsäkerhetsmyndigheten inte deltar.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 7 § SSMFS 2008:3 genom att krav på rapportering av genomförda aktiviteter samt eventuella överenskommelser har lyfts in från de allmänna råden.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 7 § SSMFS 2008:3 genom att krav på rapportering av eventuella påpekanden har tillkommit.

Det tidigare kravet, att till Strålsäkerhetsmyndigheten alltid sända kopior på handlingar som överlämnats till internationella inspektörer, har tagits bort. Detta krav täcks av 17 § kärntekniklagen.

Referenser

- Uppdrag om närvaro vid IAEA safeguard-inspektioner, Regeringen M2009/147/Mk, 2009-02-05.

9 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för de åtgärder som verksamhetsutövaren behöver vidta i samband med en inspektion eller ett kompletterande tillträde som genomförs av nationella eller internationella inspektörer.

Syfte

Bestämmelsen syftar till att verksamhetsutövare enkelt ska veta vilka åtgärder som behövs i samband med internationella inspektioner och kompletterande tillträde. Detta förenklar bl.a. tillträdet för inspektörerna för verifiering av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll och andra kontrollåtgärder.

Tillämpning av bestämmelsen

Exempel på innehållet i en rutin för inspektioner är hantering av föransökan, uttag av nödvändig dokumentation såsom listor över kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll, kartor som visar placering, källdokument etc. Andra exempel är vilka kontakter som kan behövas tas med andra berörda enheter såsom bevakning för säkerställande av tillträde, tillgängliggörande av personal och utrustning för uppvisande av anläggning, dokumentation och kärnämne och dosimetri för efterkontroll av använd utrustning samt för att omhänderta eventuella överenskommelser som träffats under inspektion.

Rutinerna anpassas lämpligen till den aktuella verksamheten och kan dokumenteras i en enkel vägledning.

Bakgrund och överväganden

För att underlätta inspektioner är det av vikt att inte förhindra eller fördröja genomförandet av inspektioner. Det är därför rimligt att ställa krav på rutiner för hur en aktivitet eller process ska genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Bestämmelsen förtydligar att det ledningssystem som avses i 3 kap. 4 § SSMFS 2018:1 även ska omfatta rutiner för kärnämnesinspektioner.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 6 § SSMFS 2008:3 genom att ange att rutiner ska omfatta både inspektioner och kompletterande tillträde.

4 kap. Områdesbeskrivning

Detta kapitel innehåller bestämmelser om områdesbeskrivningar. Bestämmelserna gör det möjligt för Strålsäkerhetsmyndigheten att samla in information som efterfrågas av IAEA och EU-kommissionen. Bestämmelserna gör även åtskillnad på verksamhetsutövare som behöver tillstånd och verksamhetsutövare som endast omfattas av anmälningsplikt. För de senare gäller mindre omfattande krav.

1 § Den som har tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning ska i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten definiera ett område som omfattar den kärntekniska anläggningen samt upprätta en områdesbeskrivning.

Områdesbeskrivningen ska omfatta

1. samtliga byggnader, inklusive underjordiska utrymmen, inom området samt byggnader i direkt anslutning till anläggningen som tillhandahåller eller utnyttjar tjänster som är väsentliga för verksamheten,

2. andra byggnader som ligger i direkt anslutning till anläggningen och som har identifierats av Strålsäkerhetsmyndigheten,

3. samtliga byggnaders identitetsbeteckning, storlek och användningsområde, och

4. en karta över området som visar

a) områdesbegränsningen,

b) byggnader med identitetsbeteckning,

c) eventuella vägar, staket och vattenlinjer, och

d) skala, nordriktning och geografiska koordinater för minst en referenspunkt inom området.

Områdesbeskrivningen ska ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att förtydliga verksamhetsutövarens ansvar att upprätta och uppdatera en korrekt områdesbeskrivning.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen omfattar dem som fått tillstånd av regeringen enligt kärntekniklagen eller av Strålsäkerhetsmyndigheten enligt 16 § kärnteknikförordningen att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning.

Med *områdesbeskrivning* avses en beskrivning av ett område runt en anläggning enligt artikel 2.24 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Enligt den definitionen omfattar ett område även byggnader som ligger utanför men i direkt anslutning till anläggningen, t.ex. byggnader utanför ett industristaket, om dessa tillhandahåller eller utnyttjar väsentliga tjänster som kan knytas till anläggningen. Det bör bedömas i varje enskilt fall om byggnader ska ingå i områdesbeskrivningen utifrån deras koppling till den kärntekniska verksamheten. Exempelvis allmännyttiga tjänster, tekniska och vetenskapliga stödtjänster, datortjänster samt vissa administrativa och personalrelaterade tjänster såsom utbildning kan inkluderas.

Med *samråd* avses att Strålsäkerhetsmyndigheten ges möjlighet att vägleda, kommentera och begära kompletteringar av en områdesbeskrivning innan den slutligen fastställs. Samrådet kan även inkludera EU-kommissionen och IAEA.

Med *byggnader* avses även sådant som i dagligt tal inte alltid anses vara en byggnad men som ändå behöver deklarerars, exempelvis tält som används som förråd eller underjordiska utrymmen. *Identitetsbeteckning* på byggnader är med fördel samma som normalt används

av anläggningen för att minska risken för missförstånd. För att beskriva byggnadens storlek kan t.ex. antal våningar, totala golvytan, m.m. anges. Underjordiska utrymmen kan redovisas på liknande sätt med uppgift om yta och våningar.

Med *geografiska koordinater* avses koordinater i ett välkänt system såsom latitud, longitud.

Bestämmelsen gör det möjligt att flera kärntekniska anläggningar kan finnas inom ett och samma område, t.ex. flera reaktorer på en förläggingsplats. Ägarskapet behöver inte vara avgörande för om byggnader ska omfattas eller inte. Därför kan det inom ett och samma område finnas flera driftansvariga, ägare och företag.

Den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning men som endast har en begränsad kärnteknisk verksamhet kan, efter samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten och beroende på verksamhetens art, begränsa områdesbeskrivningen till att omfatta de byggnader som är relevanta för den kärntekniska verksamheten. Det kan röra sig om t.ex. universitet där området inte behöver omfatta hela campus.

Uppgifterna i områdesbeskrivningen skrivs lämpligen på engelska då Strålsäkerhetsmyndighetens rapportering till EU-kommissionen ska göras på engelska.

Med områdesbeskrivning avses inte detsamma som den grundläggande tekniska beskrivningen (Basic Technical Characteristics, BTC) som krävs enligt artikel 3 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

Ytterligare vägledning om innehåll och omfattning av områdesbeskrivningen finns dokumenterat i Kommissionens rekommendation om kärnämneskontroll och i IAEA Services Series 11.

Bakgrund och överväganden

Sverige är skyldig enligt Tilläggsprotokollet att redovisa områdesbeskrivningar till IAEA och EU-kommissionen.

Sveriges åtagande enligt Tilläggsprotokollet omfattar bl.a. att tillsammans med EU-kommissionen årligen tillstålla IAEA en deklARATION med en beskrivning av ett område för varje anläggning. För Sverige är Strålsäkerhetsmyndigheten utsedd som nationell områdesföreträdare för samtliga områdesbeskrivningar i landet. Som nationell områdesföreträdare ansvarar Strålsäkerhetsmyndigheten för att områdesbeskrivningar samlas in, granskas och överlämnas till EU-kommissionen.

Områdesbeskrivningen utgör underlag till Strålsäkerhetsmyndigheten som sammanställer den slutliga deklARATIONEN till EU-kommissionen. Strålsäkerhetsmyndigheten ska enligt bestämmelsen ha möjlighet att bedöma vilka byggnader som bör tas med.

Hur områdesbeskrivningens gränser dras är viktigt eftersom det styr informationsmängden och IAEA:s rätt till utökat tillträde. Likaså är det viktigt vilka byggnader som enligt bestämmelsen ska rapporteras inom eller i direkt anslutning till området.

Den information som efterfrågas i andra stycket punkterna 1-4 motsvarar den information som den nationella områdesföreträdaren ska sända till EU-kommissionen. Skala, nordriktning och geografiska koordinater för minst en referenspunkt på kartan ska enligt bestämmelsen anges för att underlätta identifiering av byggnader från t.ex. satellitbilder eller på plats.

Samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten är ett stöd i arbetet med att säkerställa att området är korrekt definierat och beskrivet samt att områdesbeskrivningen omfattar samtliga relevanta byggnader.

Bestämmelsen genomför skyldigheten enligt Tilläggsprotokollet, artikel 2.a.(iii) samt kompletterar Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll genom att precisera hur en områdesbeskrivning ska tas fram och vad den ska innehålla. Rekommendationer för att upprätta en områdesbeskrivning finns i IAEA:s Services Series No. 11. För ytterligare bestämmelser om områdesbeskrivning, se även Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll, bilaga II. Se även Kommissionens rekommendation om kärnämneskontroll.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 9 § första stycket SSMFS 2008:3 genom att nomenklaturen har ändrats och anpassats till Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Således används inte längre begreppet anläggningsbeskrivning utan begreppet områdesbeskrivning.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 9 § första stycket SSMFS 2008:3 genom att områdesbeskrivningen ska göras i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten och att myndigheten ges möjlighet att identifiera ytterligare byggnader som ska ingå i områdesbeskrivningen. I praktiken har så skett redan i dag.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll,
- EU-kommissionens dokument I/40/0286/2002 avseende områdesföreträdare,
- IAEA Services Series 11, och
- Kommissionens rekommendation om kärnämneskontroll.

2 § Den som har fått tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet att uppföra en kärnteknisk anläggning ska på begäran av och i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten upprätta en sådan områdesbeskrivning som avses i 1 §.

Syfte

Bestämmelsen syftar till att den som fått tillstånd att uppföra en kärnteknisk anläggning (men ännu inte har fått tillstånd för drift m.m.) ska upprätta en områdesbeskrivning efter begäran av Strålsäkerhetsmyndigheten.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen omfattar den som har fått tillstånd att uppföra en ny kärnteknisk anläggning. Strålsäkerhetsmyndigheten kan då begära att en områdesbeskrivning ska upprättas. Detta sker vanligen efter uppmaning från IAEA och EU-kommissionen. Innehållet i områdesbeskrivningen preciseras i 1 §.

Med *samråd* avses att Strålsäkerhetsmyndigheten ges möjlighet att vägleda, kommentera och begära kompletteringar av en områdesbeskrivning innan den slutligen fastställs. Samrådet kan även inkludera EU-kommissionen och IAEA.

Bakgrund och överväganden

Strålsäkerhetsmyndigheten kan enligt bestämmelsen begära att en första områdesbeskrivning ska lämnas in av den som fått tillstånd att uppföra en ny kärnteknisk anläggning. Detta för att öka transparensen om landets kärntekniska planer och göra det möjligt att i ett tidigt skede ge EU-kommissionen och IAEA information och möjlighet att inspektera området. Detta är i linje med IAEA Guidelines om kärnämneskontroll vid uppförandet av nya anläggningar (IAEA Nuclear Energy Series No. NP-T-2.8).

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en utökning i förhållande till 9 § första stycket SSMFS 2008:3. Skyldigheten att upprätta en områdesbeskrivning kan även omfatta den som har fått tillstånd att uppföra en kärnteknisk anläggning, d.v.s. redan innan anläggningen tagits i drift. Detta efter begäran av Strålsäkerhetsmyndigheten.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har beaktats

- International Safeguards in Nuclear Facility Design and Construction, IAEA Nuclear Energy Series No. NP-T-2.8.

Förenklad områdesbeskrivning

3 § Den som omfattas av anmälningsplikt enligt 4, 5, 5 a, 8 eller 9 § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet eller har fått dispens från tillståndsplikten enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, ska på begäran av och i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten definiera ett område och upprätta en förenklad områdesbeskrivning som omfattar

1. de utrymmen, byggnader och delar av byggnader där kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll hanteras eller förvaras, med eventuell identitetsbeteckning,

2. en beskrivning av den bedrivna verksamheten, och

3. en karta över området och ritningar av byggnader om sådana finns.

Den förenklade områdesbeskrivningen ska ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Syfte

Syftet med bestämmelserna är att förtydliga att även den som omfattas av undantagsreglerna i kärnteknikförordningen på begäran och i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten ska upprätta en områdesbeskrivning så att Sverige kan leva upp till åtaganden enligt Tilläggsprotokollet.

Genom bestämmelsen ges möjlighet för Strålsäkerhetsmyndigheten att begära att den som har fått dispens från tillståndsplikten ska upprätta en förenklad områdesbeskrivning.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen omfattar de som har anmälningsplikt enligt kärnteknikförordningen men som inte behöver tillstånd enligt 5 § kärntekniklagen. Bestämmelsen omfattar även den som fått dispens från tillståndsplikt enligt kärntekniklagen. Områdesbeskrivningen ska upprättas i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten och kan i dessa fall vara begränsad.

Med *utrymmen* avses t.ex. förråd, underjordiska utrymmen.

Med *delar av byggnader* avses t.ex. våningsplan.

Bakgrund och överväganden

EU-kommissionen och IAEA kan besluta att en verksamhetsutövare som hanterar kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska upprätta en områdesbeskrivning. I egenskap av nationell områdesföresträdare behöver Strålsäkerhetsmyndigheten kunna begära in en områdesbeskrivning. Detta gäller alltså

även de som omfattas av anmälningsplikt enligt kärnteknikförordningen eller fått dispens från kärntekniklagen.

Se även vägledning till 17 § ovan.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 9 § andra stycket SSMFS 2008:3 genom att områdesbeskrivningen ska göras i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 9 § andra stycket SSMFS 2008:3 genom att den som fått dispens från kärntekniklagen ska efter begäran av Strålsäkerhetsmyndigheten upprätta en områdesbeskrivning.

Förändringar av områdesbeskrivningen

4 § En områdesbeskrivning som har upprättats enligt 1–3 §§ ska hållas uppdaterad.
Tillfälliga byggnader som endast är uppförda under en del av året behöver inte föras in i områdesbeskrivningen, men deras funktion ska kunna beskrivas vid en inspektion.

5 § En sammanställning av förändringarna i områdesbeskrivningen under ett kalenderår ska ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 28 februari nästkommande år.

Om förändringarna påverkar kartan ska en ny karta bifogas som beskriver situationen den 31 december det år som sammanställningen avser.

Om inga förändringar har skett under ett kalenderår så ska Strålsäkerhetsmyndigheten informeras om detta senast den 28 februari nästkommande år.

Syfte

En områdesbeskrivning ska vara aktuell för att kunna användas vid en inspektion eller kompletterande tillträde.

Bestämmelserna reglerar tidpunkten när en sammanställning av förändringar i områdesbeskrivningen ska skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten så att myndigheten kan skicka information till EU-kommissionen i tid.

Tillämpning av bestämmelsen

Av bestämmelsen i 5 § framgår att en gång per år, senast den 28 februari, ska Strålsäkerhetsmyndigheten få en sammanställning på eventuella förändringar som skett i områdesbeskrivningen under föregående år. Ändringarna avser att avspegla områdesbeskrivningen den 31 december föregående år. Tillfälliga byggnader som bara finns uppförda en del av året behöver inte rapporteras men ska kunna förklaras om IAEA, EU-kommissionen eller Strålsäkerhetsmyndigheten ställer frågor, t.ex. i samband med en inspektion. Vidare framgår av bestämmelsen att även om inga ändringar har skett under året ska Strålsäkerhetsmyndigheten informeras om detta.

Det är endast en sammanställning av förändringar av områdesbeskrivningen som enligt bestämmelsen ska skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Observera att Strålsäkerhetsmyndigheten alltid har möjlighet att begära in en kopia av hela områdesbeskrivningen på det sätt och i det format myndigheten bestämmer, inte bara kopia

av årliga förändringar, om detta behövs för tillsynen. Det kan t.ex. visa sig att efter några år har antalet ändringar blivit så många att överblick försvåras.

Kravet på att ha en uppdaterad områdesbeskrivning kvarstår minst fram till den tidpunkt EU-kommissionen klassar samtliga anläggningar inom ett område som nedlagda anläggningar.

Bakgrund och överväganden

Enligt Tilläggsprotokollet har IAEA rätt att begära kompletterande tillträde till alla platser inom ett område för att förvissa sig om att det inte finns någon odeklarerad verksamhet, något odeklarerat kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll. Ett kompletterande tillträde sker med kort varsel, 24 timmar eller två timmar om det sker i samband med en ordinarie inspektion. Därför behöver anläggningen ha en aktuell områdesbeskrivning.

Datum när ändringar i en områdesbeskrivning ska vara Strålsäkerhetsmyndigheten tillhanda är satt till den 28 februari. Detta ger verksamhetsutövarna tillräcklig tid att uppdatera en områdesbeskrivning som avspeglar situationen den 31 december året innan. Det ger också myndigheten, som nationell områdesföreträdare, en möjlighet att granska områdesbeskrivningen innan den skickas till EU-kommissionen, vilket ska ske senast den 1 april.

Vid förändringar i områdesbeskrivningen är kravet att endast en sammanställning på ändringarna behöver skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten. Orsaken är att en komplett kopia av en områdesbeskrivning kan vara omfattande och därmed kostsam att framställa. Det står dock fritt att ändå välja att skicka in en fullständig områdesbeskrivning.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till 9 § fjärde stycket SSMFS 2008:3 genom att endast en sammanställning av förändringar i områdesbeskrivningen behöver skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten, och inte hela områdesbeskrivningen, som tidigare föreskrivits.

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 9 § SSMFS 2008:3 genom att tillfälliga byggnader inte behöver tas med i områdesbeskrivningen men ska kunna förklaras. Detta har tidigare nämnts i SSMFS 2008:3, allmänna råd till 9 § men har nu lyfts in i bestämmelsen.

Rutiner

6 § Den som omfattas av 1 eller 2 § ska ha dokumenterade rutiner för hur en områdesbeskrivning tas fram och uppdateras samt hur den ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att det ska finnas dokumenterade rutiner för områdesbeskrivningen så att rapportering sker på ett korrekt sätt.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen förtydligar bestämmelser i 3 kap 4 § SSMFS (2018:1).

En rutin kan exempelvis ange hur verksamhetsutövaren fortlöpande samlar in information om förändringar av byggnader eller deras användning så att dessa uppgifter finns

tillgängliga vid eventuella inspektioner. Kravet på rutiner omfattar även när och hur områdesbeskrivningen och förändringar ska skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Bakgrund och överväganden

Bestämmelsen innebär krav på att ha rutiner för områdesbeskrivningen. Orsaken är att rapportering till Strålsäkerhetsmyndigheten ska ske årligen och att det därmed krävs rutiner så att detta inte glöms bort och att det sker på ett korrekt sätt. För större kärntekniska anläggningar sker ofta förändringar inom området. Även detta motiverar att det ska finnas rutiner i organisationen så att sådana förändringar införs i områdesbeskrivningen.

En områdesbeskrivning kan innehålla känslig information. Därför ska rutiner, enligt bestämmelsen, även omfatta på vilket sätt områdesbeskrivningen ska skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 9 § första stycket SSMFS 2008:3 genom att det nu blir ett krav att ha dokumenterade rutiner för att ta fram områdesbeskrivningen för den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnteknisk anläggning. Rutiner har tidigare nämnts i SSMFS 2008:3, allmänna råd till 9 § men har nu lyfts in i bestämmelserna som ett krav.

5 kap. Innehav av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll

I detta kapitel finns bestämmelser som rör identifiering och innehav av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll. Tillsammans med bestämmelser om anmälningsskyldighet (se 6 kap. nedan) gör bestämmelserna det möjligt för Strålsäkerhetsmyndigheten att alltid ha aktuell information om varje verksamhetsutövares innehav. Bestämmelserna innehåller även krav som rör information vid avsändning av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll.

Identifiering och verifiering

1 § Kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska så långt som det är möjligt och rimligt hanteras och förvaras så att identifiering och verifiering kan ske.

En verksamhetsutövare som avser att permanent förvara kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll på ett sätt som gör det svårtillgängligt för identifiering och verifiering, ska innan förvaringen sker se till att materialet kontrolleras för att säkerställa att tillräcklig information finns för att kunna uppfylla kraven på kärnämneskontroll.

Informationen som avses i andra stycket ska dokumenteras och bevaras i enlighet med 6 kap. 9 §.

Syfte

Syftet är att verksamhetsutövare så långt som det är möjligt och rimligt ska vidta åtgärder så att identifiering och verifiering av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll kan ske. Om kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll permanent ska förvaras svårtillgängligt ska det säkerställas att tillräcklig information finns.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *hanteras och förvaras så att identifiering och verifiering kan ske* avses att materialet är tillgängligt vid inspektion för identifiering och verifiering mot gällande dokumentation. Har kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll placerats under sigill eller annan övervakning (*eng. Containment and Surveillance, C/S*) av de internationella kontrollorganen räcker det ofta att sigill och övervakningen kan kontrolleras.

Med *så långt som är möjligt och rimligt* avses t.ex. att undantag kan göras för kärnämne som befinner sig i en reaktortank under drift eller material som under begränsad tid är dolt för verifiering i transportbehållare, skyddsboxar eller under experiment som pågår under längre tid. I tveksamma fall är det EU-kommissionen som gör en bedömning.

Med att *verksamhetsutövare avser permanent förvara kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll svårtillgängligt* avses i detta sammanhang t.ex. ingjutning eller inkapsling inför avfallsdeponering eller annan slutförvaring. Särskilda krav ställs då på att materialet dokumenteras innan förvaring sker.

Med *kontroll* avses att verksamhetsutövaren förvissas sig om att den dokumentation som följer materialet är fullständig och korrekt och om tveksamhet råder genomför nödvändiga mätningar eller analyser.

Med *bibehålls* avses att informationen sparas och finnas tillgänglig, t.ex. vid inspektioner.

Bakgrund och överväganden

Enligt Kontrollavtalet artikel 72 ska IAEA kunna verifiera innehavet enligt bokföringen.

Krav på information om materialets placering finns även i artiklarna 9.1 och 10.1 (b) i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Bestämmelser om förvaring av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll kan också finnas i en anläggnings särskilda kontrollbestämmelser som upprättas i enlighet med artikel 8 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Däremot har Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll inga tydliga krav på att identifiering och verifiering ska kunna ske. Därför finns detta krav i föreskriften.

Bestämmelser om acceptanskriterier för avfallskollin finns i 3 kap. 4 och 5 §§ Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter SSMFS 2021:7 om omhändertagande av kärntekniskt avfall.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 10 § SSMFS 2008:3 genom att krav tillförts på att identifiering av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska kunna ske även när materialet hanteras.

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till 10 § SSMFS 2008:3 genom att krav på ansökan har utgått.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Artikel 72 i Kontrollavtalet
- Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

Inventarieförändring

2 § Varje förändring av inventariet avseende den totala mängden uran, plutonium eller torium eller fördelningen av dessa grundämnen mellan olika avtalskoder eller kärnämneskategorier, ska inom tre arbetsdagar rapporteras till Strålsäkerhetsmyndigheten med ett inventarieförändringsdokument (ICD) i enlighet med 3 §.

En verksamhetsutövare som har digital bokföring ska sända informationen elektroniskt i det format som framgår av bilagan.

3 § Ett inventarieförändringsdokument enligt 2 § ska innehålla

1. kod för utfärdande materialbalansområde,
2. datum för inventarieförändring,
3. transaktionsbeteckning enligt 4 §,
4. avtalskod,
5. kärnämneskategori,
6. kod för avsändande eller mottagande materialbalansområde,
7. typ av inventarieförändring (IC-kod),
8. satsbeteckning,
9. antal enheter,
10. vikter i gram, och
11. övriga noteringar.

Om någon tidigare rapporterad uppgift behöver korrigeras ska det göras i ett nytt inventarieförändringsdokument med referens till tidigare transaktionsbeteckning, avtalskod och IC-kod.

Transaktionsbeteckning

4 § En transaktionsbeteckning ska bestå av åtta siffror och utgöra en unik identifikation av varje enskild transaktion. De två första siffrorna ska vara det ID-nummer som har tilldelats anläggningen av Strålsäkerhetsmyndigheten. Övriga siffror ska vara en stigande löpnummerserie.

Då kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll tas emot från en annan svensk anläggning, ska avsändarens transaktionsbeteckning användas. Då material från utlandet tas emot ska mottagaren i Sverige skapa en transaktionsbeteckning.

En verksamhetsutövare vars anläggning inte har tilldelats ett ID-nummer ska kontakta Strålsäkerhetsmyndigheten.

Syfte

Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha aktuell bild över innehavet av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll vid samtliga anläggningar i Sverige. Strålsäkerhetsmyndigheten ska kunna rapportera till EU-kommissionen för de verksamhetsutövare där myndigheten har den uppgiften. Syftet är även att unikt kunna identifiera varje transaktion.

Tillämpning av bestämmelsen

Endast förändringar som påverkar det totala saldot eller saldot per kärnämneskategori eller avtalskod omfattas av kravet på rapportering. Byte av bränslestavar i en bränslepatron eller förändringar i materialets placering eller form omfattas alltså inte.

Med digital bokföring avses här att anläggningens bokföring görs med hjälp av ett datorprogram som kan generera nödvändiga rapporter till EU-kommissionen och rapport enligt bilagan till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Inventarieförändringar rapporteras som inventarieförändringsdokument eller på datafil i format enligt bilagan. Transaktionsbeteckning ges som unika nummer i stigande nummerserie.

Förklaring till de olika punkterna i 3 § återfinns i vägledning till bilagan och i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll, Bilaga III. Förklaring till avtalskod återfinns i vägledningstexten till 1 kap. 6 §.

Bakgrund och överväganden

Informationen som dokumenteras i inventarieförändringsdokument och datafil har hållits i stort sett oförändrad sedan tidigare bestämmelser. Några punkter har tagits bort i dokumentet men datafilen är oförändrad. Detta beror dels på att inget nytt tillkommit som förändrat kravet på innehåll, dels att det innebär att inga förändringar behöver göras i informations- och datahantering hos vare sig verksamhetsutövarna eller Strålsäkerhetsmyndigheten.

Ytterligare vägledning om bokföring finns i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll och i Kommissionens rekommendation om bokförings- och kontrollsystem.

Begreppet transaktionsnummer har ersatts med transaktionsbeteckning eftersom det är den terminologin som används i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Transaktionsbeteckningen gör att en transaktion kan följas i alla steg, från initiering till avslutning, t.ex. från att avsändaren sänder iväg materialet tills mottagaren tagit emot och gjort nödvändiga mottagningskontroller, som identifikation och eventuella mätningar.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 12 § SSMFS 2008:3 genom att tydligare ange hur en transaktionsbeteckning ska tas fram och genom att begreppet transaktionsnummer har ersatts med transaktionsbeteckning.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll, bilaga III.

Upplysningsskyldighet

5 § Den som skickar kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska ge mottagaren de uppgifter som framgår av inventarieförändringsdokumentet enligt 3 § samt övrig information som behövs för att mottagaren ska kunna uppfylla tillämpliga krav på kärnämneskontroll.

Syfte

För att en mottagare av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska kunna uppfylla krav inom kärnämneskontroll, såväl nationella som internationella, behöver relevant information om materialet alltid följa med materialet.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *skickar* avses både avsändning till annan svensk anläggning eller utförsel ur landet. Av bestämmelsen följer att motsvarande information som finns i ett inventarieförändringsdokument enligt 3 § följer med till mottagaren. Det kan finnas annan information som mottagaren behöver varför det kan finnas behov av att mottagare och avsändare har en dialog om vilken information som behövs, eller på annat sätt reglerar detta.

Mottagare och avsändare kan vara samma verksamhetsutövare men utgöra olika materialbalansområden.

Bakgrund och överväganden

Beroende på typ av verksamhet i vilken kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll hanteras eller förvaras kan kraven inom kärnämneskontroll variera över tid. T.ex. inför slutförvaring kan det ställas krav utöver vad som framgår av kravbilden i dag. Därför kan det även vara aktuellt att också överföra utbränningsdata, genomförda byten av bränslestavar i en bränslepatron eller kemisk och fysisk form för kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll i slutna behållare. Det kan också vara aktuellt när materialet på något sätt ska behandlas inför avfallshantering.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 14 § SSMFS 2008:3 genom att ange att det även omfattar information i inventarieförändringsdokumentet.

6 kap. Anmälan, rapportering och dokumentation

I detta kapitel samlas krav på anmälan enligt kärnteknikförordningen av innehav av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll. Bestämmelserna gör det möjligt för Strålsäkerhetsmyndigheten att få vetskap om innehav och därmed säkerställa att verksamheterna uppfyller kraven inom kärnämneskontroll. Kapitlet innehåller också bestämmelser om rapportering enligt Tilläggsprotokollet. Slutligen ingår bestämmelser om hantering och arkivering av handlingar som rör kärnämneskontrollen.

Anmälan enligt förordningen om kärnteknisk verksamhet

1 § En anmälan enligt 4–5 b, 8 eller 9 § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet av förvärv, innehav eller införsel till Sverige av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska innehålla uppgifter om

1. anmälares namn, organisations- eller personnummer, post- och besöksadress och kontaktuppgifter,
2. enligt vilken bestämmelse i förordningen om kärnteknisk verksamhet som anmälan görs,
3. planerat datum för förvärv eller införsel,
4. var materialet fysiskt finns eller kommer att finnas,
5. mängden uran, plutonium eller torium, anrikning och identitetsbeteckning, och
6. användningsområde om anmälan avser 8 eller 9 § förordningen om kärnteknisk verksamhet.

En anmälan som avser förvärv eller införsel av kärnämne eller kärnavfall ska göras senast tio dagar innan förvärvet eller införseln planeras att äga rum.

Om en verksamhet är sådan att det är svårt att i förväg lämna exakta uppgifter får uppskattningar göras. Det ska då anges i anmälan att det rör sig om uppskattade värden.

2 § En anmälan enligt 10 §, 12 § eller 14 § 2 förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet av överlåtelse eller införsel till Sverige av kärnämne ska vara Strålsäkerhetsmyndigheten tillhanda senast tio arbetsdagar innan överlåtelsen eller införseln och innehålla uppgifter om

1. anmälares namn, organisations- eller personnummer, post- och besöksadress och kontaktuppgifter,
2. enligt vilken bestämmelse i förordningen om kärnteknisk verksamhet som anmälan görs,
3. planerat datum för överlåtelsen eller införseln,
4. var materialet fysiskt kommer att finnas, och
5. mängden uran, plutonium eller torium, anrikning och identitetsbeteckning.

Om en verksamhet är sådan att det är svårt att i förväg lämna exakta uppgifter får uppskattningar göras. Det ska då anges i anmälan att det rör sig om uppskattade värden.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att ge förutsättningar att uppfylla krav enligt kärntekniklagen och internationella krav inom kärnämneskontroll genom att Strålsäkerhetsmyndigheten ges information om kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll i Sverige, även för sådant material som omfattas av undantag enligt kärnteknikförordningen.

Tillämpning av bestämmelsen

För en närmare förklaring till begreppen *förvärv*, *innehav* och *överlåtelse*, se vägledande text till 1 kap. 1 § ovan.

Med *användningsområde* enligt 1 § andra stycket p. 6 avses de användningsområden som listas i 8 och 9 §§ kärnteknikförordningen.

Observera att vid innehav av kärnämne eller kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll ska även kraven enligt Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll uppfyllas.

Bakgrund och överväganden

Bestämmelsen i 1 § riktar sig till verksamhetsutövare som inte behöver tillstånd enligt kärnteknikförordningen och bestämmelsen i 2 § riktar sig till verksamhetsutövare som har tillstånd enligt kärntekniklagen eller kärnteknikförordningen.

Verksamheter som enligt kärnteknikförordningen endast är anmälningspliktiga ska anmälas till Strålsäkerhetsmyndigheten. En viktig anledning är att Strålsäkerhetsmyndigheten ska kunna säkerställa att verksamheterna uppfyller internationella åtaganden inom nukleär icke-spridning. Därför finns anmälningsplikten reglerad i dessa föreskrifter. Det kan också finnas krav inom strålsäkerhet som behöver uppfyllas.

Naturligt eller utarmat uran eller torium är undantaget från anmälnings- och tillståndsplikt genom 11 § kärnteknikförordningen om halten inte överstiger 200 gram per ton.

Bestämmelser om innehållet i en ansökan enligt 16 och 16 a §§ kärnteknikförordningen har tagits bort. Anledningen är att ansökningarna på detta område är tämligen sällsynta och verksamheterna inte är särskilt enhetliga. En sådan ansökan berör också fler aspekter än bara kärnämneskontroll.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till 15 § SSMFS 2008:3 genom att kravet på innehåll av ansökan har tagits bort.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 15 § SSMFS 2008:3 genom att föreskriva att en anmälan ska inkomma senast 10 arbetsdagar innan händelsen.

Bestämmelsen innebär en utökning i förhållande till 15 § SSMFS 2008:3 genom att även anmälningsplikt enligt 5 a och 5 b §§ kärnteknikförordningen ska ske enligt bestämmelsen.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 15 § SSMFS 2008:3 genom att föranmälan om transport enligt villkor till transporttillstånd enligt kärntekniklagen inte längre kan ersätta anmälan enligt denna bestämmelse.

Bestämmelsen innebär en lättnad i sak i förhållande till 16 § och Bilaga 2 SSMFS 2008:3 genom vissa punkter om vad en anmälan ska innehålla har tagits bort.

3 § En anmälan enligt 14 § 1 förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet av ett förvärv av kärnämne i ett annat land än Sverige ska vara Strålsäkerhetsmyndigheten tillhanda senast 30 dagar efter förvärvet och innehålla uppgifter om

1. anmälares namn, organisations- eller personnummer, post- och besöksadress och kontaktuppgifter,
2. datum för förvärvet,
3. var materialet fysiskt finns eller kommer att finnas,
4. mängden uran, plutonium eller torium och anrikning, och
5. syftet med förvärvet.

Syfte

Bestämmelsen syftar till att se till att anmälan om förvärv sker inom rimlig tid och innehåller relevanta uppgifter.

Tillämpning av bestämmelsen

För en närmare förklaring till begreppen *förvärv*, se vägledande text till 1 kap. 1 § ovan.

Med *syftet med förvärvet* i punkt 5 avses till exempel om kärnämnet ska anrikas, användas för bränsletillverkning eller för användning i en kärnkraftsreaktor.

Bakgrund och överväganden

Enligt 14 § 1 kärnteknikförordningen ska Strålsäkerhetsmyndigheten informeras om förvärv av kärnämne som skett utomlands.

Bestämmelsen har tidigare reglerats i 16 § SSMFS 2008:3. Jämfört med den tidigare gällande bestämmelsen har kraven på att föra ett register över innehavet av kärnämne utomlands liksom kravet på att en årlig sammanställning ska skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten tagits bort eftersom informationen anses överflödigt.

Även vissa uppgifter om vad en anmälan ska innehålla har tagits bort, eftersom en sådan detaljerad information anses överflödigt.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till 16 § SSMFS 2008:3 genom att kraven på att föra ett register över innehavet av kärnämne utomlands liksom kravet på att en årlig sammanställning ska skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten, har tagits bort.

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till 16 § SSMFS 2008:3 genom att vissa punkter i vad en anmälan ska innehålla har tagits bort.

Anmälan enligt Tilläggsprotokollet

Detta avsnitt innehåller bestämmelser om anmälan av verksamheter som Sverige behöver deklarerera till IAEA enligt Tilläggsprotokollet. Krav på sådan anmälan finns i 7a – c §§ i kärntekniklagen. Det är Strålsäkerhetsmyndighetens uppdrag att samla in och sammanställa dessa uppgifter och skicka informationen till IAEA.

Anmälan av forsknings- eller utvecklingsverksamhet

4 § Den som bedriver forsknings- eller utvecklingsverksamhet enligt 7 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska anmäla detta till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 31 mars nästkommande år.

En anmälan av verksamhet som har påbörjats under året ska

1. ange företagets eller institutionens namn och samtliga adresser där verksamheten bedrivs,
2. ange projekttitel, projektnummer eller annan referens till verksamheten,
3. innehålla en kortfattad beskrivning av forsknings- eller utvecklingsverksamheten,
4. innehålla uppgifter om syftet med forsknings- eller utvecklingsverksamheten,
5. innehålla uppgifter om varaktighet och status i förhållande till utsatta mål,
6. ange namn och adress på eventuella samarbetspartner och finansiärer, och
7. ange om den anmälda verksamheten har kopplingar till en tidigare anmälan.

Om något har förändrats i en tidigare anmäld forsknings- eller utvecklingsverksamhet, ska detta anmälas till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 31 mars nästkommande år.

För det fall att inga förändringar har skett i forsknings- eller utvecklingsverksamheten under ett kalenderår, ska detta anmälas till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 31 mars nästkommande år.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att Strålsäkerhetsmyndigheten ska få de uppgifter som behövs för att kunna uppfylla den informationsskyldighet som anges i artikel 2.a(i) och 2.b(i) i Tilläggsprotokollet.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *forsknings- och utvecklingsverksamhet* enligt 7 a § kärntekniklagen avses all sådan verksamhet som rör processer eller system i fråga om kärntekniska anläggningar, kärnämnen eller kärnavfall, oberoende om den involverar kärnämne eller inte.

Enligt kärntekniklagen behöver inte teoretisk eller grundläggande forskning rapporteras. Det gäller inte heller forskning och utveckling som rör

1. industriell användning av radioisotoper,
2. tillämpningar inom medicin, hydrologi eller lantbruk,
3. hälso- och miljöeffekter,
4. förbättrat underhåll.

Begreppen *teoretisk* och *grundläggande forskning* är inte definierade i kärntekniklagen eller i IAEA:s dokument och kan därför behöva avgöras från fall till fall.

Med *den som bedriver* avses den som utför, finansierar, kontrollerar, tillhandahåller infrastruktur eller på annat sätt är involverad i forsknings- och utvecklingsverksamhet som är relaterad till kärnbränslecykeln. Större forsknings- eller utvecklingsprojekt bedrivs oftast av flera organisationer gemensamt. Detta innebär att samma forskning kan behöva rapporteras av flera parter. Även forsknings- eller utvecklingsverksamhet som bedrivs utomlands ska enligt bestämmelsen rapporteras.

Beskrivningen av verksamheten kan vara kortfattad, några meningar räcker.

Syftet med forsknings- eller utvecklingsverksamheten kan även den beskrivas kortfattat. Om det inte framgår av syftet med verksamheten kan även avsedd tillämpning beskrivas.

Om ett forskningsprojekt avslutats under året bör ungefärlig tidpunkt för avslut anges.

Uppgifterna skrivs lämpligen på engelska då rapporteringen till IAEA ska göras på engelska.

I tveksamma fall anges till Strålsäkerhetsmyndigheten den forskning som bedrivs för att Strålsäkerhetsmyndigheten ska kunna ta ställning till om den ska vidareberättas.

Bakgrund och överväganden

IAEA behöver skapa sig en heltäckande bild av Sveriges förmåga inom forskning rörande kärnbränslecykeln, även sådan forskning som inte involverar kärnämne. Strålsäkerhetsmyndigheten ska därför varje år före den 15 maj skicka en uppdaterad deklaration till IAEA och till EU-kommissionen, enligt Tilläggsprotokollet.

Skyldigheterna som anges i artikel 2.a.(i) och 2.b.(i) i Tilläggsprotokollet är reglerad i 7 a § kärntekniklagen. I IAEA Guidelines Services Series 11 framgår vilka som omfattas av Tilläggsprotokollet och vilken information som bör ingå i en deklaration. Genom bestämmelsen ges möjlighet att inhämta denna information.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 17 § SSMFS 2008:3 genom att bättre specificera vilken information som krävs i enlighet med vad IAEA förväntar sig i Sveriges deklaration.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Artiklarna 2.a.(i), 2.b.(i) samt 18 i Tilläggsprotokollet, och
- IAEA Services Series 11

Anmälan om tillverkning, montering mm av kärnteknisk utrustning

5 § Den som tillverkar, monterar eller på annat sätt framställer kärnteknisk utrustning enligt 7 b § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska anmäla detta till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 31 mars nästkommande år. En anmälan för ett kalenderår ska avse utrustning som omfattas av bilaga I till Tilläggsprotokollet och innehålla uppgifter om

1. vilken utrustning som har tillverkats, framställts eller monterats,
2. var verksamheten har bedrivits,
3. den årliga kapaciteten, och
4. mängden produkter som har tillverkats, framställts eller monterats.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att Strålsäkerhetsmyndigheten ska få de uppgifter som behövs för att kunna uppfylla den informationsskyldighet som anges i artikel 2.a.(iv) i Tilläggsprotokollet.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *vilken utrustning* avses den utrustning eller produkt som omfattas av verksamheter upptagna i bilaga I till Tilläggsprotokollet.

Med *var verksamheten har skett* avses adresser där tillverkning, framställning eller montering har skett och om det sker på olika platser.

Med årlig *kapacitet* samt *mängden produkter som tillverkats, framställts eller monterats* avses kapacitet och mängd uttryckt i antal enheter, vikt eller motsvarande på produkter beroende på vilken typ av produkt som avses.

Uppgifterna skrivs lämpligen på engelska då rapporteringen till IAEA ska göras på engelska.

Bakgrund och överväganden

Bestämmelsen baseras på krav i 7 b § kärntekniklagen med syfte att uppfylla Tilläggsprotokollet.

Syftet i Tilläggsprotokollet är att ge IAEA möjligheten att få tillräckligt med information för att ge en grund för försäkringar om att tillverkning av utrustning som omfattas av bilaga I är förenliga med en stats uttalade kärnteknikprogram och att dessa verksamheter används endast för att stödja det deklarerade programmet.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska varje år före den 15 maj uppdatera deklARATIONEN till IAEA och till EU-kommissionen. Genom att kräva in information från verksamhetsutövare till den 31 mars ges myndigheten tid att kontrollera och sammanställa uppgifterna innan de skickas vidare.

Av IAEA Guidelines Services Series 11 framgår vilken information IAEA anser ska ingå i en deklARATION. Genom bestämmelsen ges Strålsäkerhetsmyndigheten möjlighet att inhämta denna information.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 18 § SSMFS 2008:3 då det bättre framgår att informationen ska gälla föregående kalenderår. Ordet anmäla har också bytts ut mot ordet rapportera för att återspegla att informationen ska skickas i efterhand.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Tilläggsprotokollet, Artikel 2.a.(iv) och Bilaga I, och
- IAEA Services Series 11

Anmälan av utförelse av kärnteknisk utrustning

6 § Den som för ut kärnteknisk utrustning enligt 7 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska anmäla detta till Strålsäkerhetsmyndigheten senast fem arbetsdagar efter utförelsen. Anmälan ska avse utrustning som omfattas av bilaga II till Tilläggsprotokollet och ange

1. avsändarens namn och adress,
2. mottagarens namn och adress,
3. slutanvändarens namn och adress om det är någon annan än mottagaren,
4. datum för utförelsen,
5. mängd och typ av utrustning och material som har förts ut,
6. identifikationsnummer enligt tillståndet för export ut ur Europeiska unionen eller överföring inom Europeiska unionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden, och
7. om utförelsen utgör en dellerans eller en slutleverans för det återopade tillståndet enligt 6.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att Strålsäkerhetsmyndigheten ska få de uppgifter som behövs för att kunna uppfylla den informationsskyldighet som anges i artikel 2.a.(ix)(a) i Tilläggsprotokollet. Strålsäkerhetsmyndigheten behöver informationen för att kunna sammanställa rapporter kvartalsvis till IAEA.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *den som för ut* avses avsändaren i Sverige. Det avser inte transportören.

Med *identifikationsnummer* avses det nummer som tilldelats av Strålsäkerhetsmyndigheten (diarienummer) eller om tillståndet utfärdats av annat EU-land, dess behöriga myndighets identifikationsnummer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om exportkontroll.

Bakgrund och överväganden

Syftet med artikel 2.a.(ix)(a) i Tilläggsprotokollet är att ge IAEA information om en stats internationella överföringar av de produkter som omfattas av Tilläggsprotokollet, bilaga II. Informationen bidrar till insyn i en stats kärntekniska aktiviteter och relaterade aktiviteter. Informationen om internationella överföringar av utrustning och icke-nukleärt material enligt Tilläggsprotokollet, bilaga II kommer att jämföras med staternas uttalade kärntekniska program. Detta kommer att ge indikationer om var överföringar förekommer, eller där en infrastruktur för att kunna stödja verksamhet som inte ingår i deklarerade kärnteknikprogram förekommer. Av IAEA Guidelines Services Series 11 framgår vilken information IAEA anser ska ingå i en deklARATION.

Skyldigheten att rapportera till Strålsäkerhetsmyndigheten framgår av 7 c § kärntekniklagen och 2 § kärnteknikförordningen.

Bestämmelser om överföring inom den Europeiska unionen samt export finns även i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om exportkontroll.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 23 § SSMFS 2008:3 genom att specificera vilken utrustning som avses med en hänvisning till bilaga II till Tilläggsprotokollet.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 23 § SSMFS 2008:3 genom att information om slutanvändare krävs.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Tilläggsprotokollet, Artikel 2.a.(ix)(a) och Bilaga II, och
- IAEA Services Series 11

Anmälan av införsel av kärnteknisk utrustning

7 § Den som för in kärnteknisk utrustning enligt 7 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska dokumentera införseln. Dokumentationen ska avse utrustning som omfattas av bilaga II till Tilläggsprotokollet och innehålla uppgifter om

1. avsändarens namn och adress,
2. mottagarens namn och adress,
3. slutanvändarens namn och adress om det är någon annan än mottagaren,
4. datum för införseln, och
5. mängd och typ av utrustning och material som har tagits emot.

Om Strålsäkerhetsmyndigheten begär det ska uppgifterna lämnas till myndigheten.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att ge Strålsäkerhetsmyndigheten möjlighet att hämta in de uppgifter som behövs för att kunna uppfylla den informationsskyldighet som anges i artikel 2.a.(ix)(b) i Tilläggsprotokollet.

Tillämpning av bestämmelsen

Med *den som för in* avses t.ex. den som fysiskt tagit emot utrustningen eller produkten. Någon dokumentation för den fortsatta hanteringen av utrustning och material behövs inte.

Bakgrund och överväganden

Bestämmelsen omfattar införsel av kärnteknisk utrustning som specificeras i bilaga II till Tilläggsprotokollet. Dokumentation enligt andra stycket krävs för att Strålsäkerhetsmyndigheten ska kunna få tillgång till information för att kunna svara på förfrågningar från IAEA.

Skyldigheten att rapportera till Strålsäkerhetsmyndigheten framgår av 7 c § kärntekniklagen och 2 § kärnteknikförordningen. Enligt 7 d § kärntekniklagen kan undantag från rapportering ges. Enligt bestämmelsen behöver rapport av införsel av kärnteknisk utrustning endast göras på begäran av Strålsäkerhetsmyndigheten.

Av IAEA Guidelines Services Series 11 framgår vilken information IAEA anser ska ingå i en deklARATION.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 19 § SSMFS 2008:3 genom att specificera vad dokumentationen ska omfatta.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Tilläggsprotokollet, Artikel 2.a.(ix)(b) och Bilaga II, och
- IAEA Services Series 11

Hantering av handlingar

Kopior till Strålsäkerhetsmyndigheten

8 § En verksamhetsutövare ska senast inom fem arbetsdagar skicka kopior till Strålsäkerhetsmyndigheten av handlingar som har betydelse för kärnämneskontrollen och som har

1. mottagits från eller skickats till Internationella atomenergiorganet (IAEA), eller
2. mottagits från eller skickats till Europeiska kommissionen.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att Strålsäkerhetsmyndigheten ska vara välunderrättad om sådant som har betydelse för kärnämneskontrollen i Sverige.

Tillämpning av bestämmelsen

Om det klart framgår av handlingarna att avsändaren även skickat kopia till Strålsäkerhetsmyndigheten, behöver ingen ytterligare kopia skickas till myndigheten.

Med *handlingar som har betydelse för kärnämneskontrollen* avses t.ex. inspektionsplanering, ändrade tider för planerad avställning av reaktorn etc. Verksamhetsutövaren kan t.ex. göra en kartläggning av den typ av information som vanligen kommuniceras med IAEA och EU-kommissionen för att förenkla bedömningen. I de fall mer ovanlig kommunikation görs får en bedömning göras från fall till fall men det är i tveksamma fall bättre att delge för mycket information än för lite.

Kopia på direkt kommunikation med IAEA ska enligt bestämmelsen sändas till Strålsäkerhetsmyndigheten. Sådant kommunikation sker troligen sällan men kan inte bortses ifrån.

Bakgrund och överväganden

Observera att enligt artikel 79 i Euratomfördraget ska kopior på handlingar som skickas till EU-kommissionen rörande kärnämneskontrollen skickas till medlemsstatens myndighet.

Även i artikel 3 och 5 i Kommissionens förordning XXX om kärnämneskontroll nämns att viss dokumentation ska skickas till medlemsstaten.

Strålsäkerhetsmyndigheten är enligt instruktion utsedd som förvaltningsmyndighet för frågor om nukleär icke-spridning. Därför ska enligt instruktionen dokumentation som rör kärnämneskontroll skickas till myndigheten. Detta gäller även sådan dokumentation som

enligt fördraget och EU-förordningen ska skickas till medlemsstaten. Bestämmelsen ger en tidsgräns för detta.

Krav på kopia på kommunikation med Euratoms försörjningsbyrå har tagits bort. Detta anses idag vara mindre relevant.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 8 § SSMFS 2008:3 genom att *med anledning av internationell kontroll* har ersatts av *som har betydelse för kärnämneskontrollen* för att bättre reflektera handlingar av intresse.

Bestämmelsen innebär en skärpning i förhållande till 8 § SSMFS 2008:3 genom att kopia på kommunikation med IAEA ska sändas till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Bestämmelsen innebär en lättnad i förhållande till 8 § SSMFS 2008:3 genom att krav på kopia på kommunikation med Euratoms försörjningsbyrå tagits bort.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Artikel 79 i Euratomfördraget,
- Kommissionens förordning XXX om kärnämneskontroll, och
- Förordning (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

Dokumentation och arkivering

9 § Dokumentation som kan ha betydelse för kärnämneskontrollen ska i vart fall tills kärnämneskontrollen har upphört bevaras på ett sådant sätt att den vid behov är åtkomlig för behöriga, kan läsas och är spårbar.

10 § Den som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 a–c §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska i minst fem år bevara dokument åtkomliga i ett ordnat och förtecknat arkiv om de avser

1. kärnteknisk forsknings- och utvecklingsverksamhet,
2. tillverkning, montering eller annan framställning av sådan kärnteknisk utrustning som omfattas av bilaga I till Tilläggsprotokollet, eller
3. utförelse från eller införelse till Sverige av sådan kärnteknisk utrustning som omfattas av bilaga II till Tilläggsprotokollet.

11 § Dokument och handlingar som omfattas av 9 eller 10 § ska förvaras i Sverige.

Syfte

Verksamhetsutövare ska kunna redovisa och svara på frågor som eventuellt kommer från IAEA, EU-kommissionen och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Dokument och handlingar ska förvaras i Sverige för att säkerställa åtkomst.

Tillämpning av bestämmelserna

Med *bevaras* avses att dokumentationen kan vara i pappersform eller i elektronisk form.

Dokumentation som rör kärnämneskontroll som uppkommit under den tid den kärntekniska verksamheten bedrivits ska enligt den nu aktuella bestämmelsen bevaras så att den är åtkomlig efter förfrågan. Med sådan dokumentation avses t.ex. bokföring av kärnämne, sådant som har betydelse för kärnämneskontrollen, områdesdeklarationer, mm.

Kärnämneskontrollen upphör i samband med beslut från EU-kommissionen och Strålsäkerhetsmyndigheten. Se även under Tillämpning av bestämmelsen till 1 kap. 1 §.

Dokumentation om forsknings- och utvecklingsverksamhet rör sådant som rapporterats till Strålsäkerhetsmyndigheten enligt Tilläggsprotokollet.

Dokumentation om utförelse ut ur Sverige omfattar såväl export ut ur EU som överföringar till andra EU-länder. Samma gäller för import.

Med *förvaras i Sverige* avses även att dokumentation i elektroniskt format lagras på media i Sverige.

Bakgrund och överväganden

Verksamhetsutövare ska kunna redovisa aktuell men även historisk dokumentation som gäller kärnämneskontrollen för att kunna svara på frågor som eventuellt kommer från IAEA och EU-kommissionen. Samma gäller för tillverkning mm av kärnteknisk utrustning eller kärnteknisk forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Enligt artikel 53 i Kontrollavtalet med IAEA ska dokumentation som rör kärnämneskontroll bevaras minst 5 år. Enligt artikel 9.2 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll ska dokumentation som rör kärnämne och kärnavfall som omfattas av kärnämneskontroll bevaras i minst fem år efter det att allt sådant material avlägsnats. Det finns anledning att ställa krav på att även dokumentation som rör andra aspekter av kärnämneskontroll än kärnämne (t.ex. sådant som rör Tilläggsprotokollet) ska bevaras så länge den kärntekniska verksamheten bedrivs eftersom det kan uppstå frågor som rör verksamhet längre än fem år tillbaka.

Av artikel 27.3 och 27.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om exportkontroll följer att dokumentation om exporter ut ur EU ska bevaras i minst fem år och att dokumentation om överföringar inom EU av kärnteknisk utrustning ska bevaras i minst tre år. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att för att kunna uppfylla Kontrollavtalet med IAEA med tillhörande Tilläggsprotokoll behöver tiden för bevarande vara minst fem år för all utförelse ur landet liksom all införelse av kärnteknisk utrustning enligt Tilläggsprotokollet, bilaga II. Detsamma gäller dokumentation om kärnteknisk forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Bestämmelser om arkivering av dokumentation som berör verksamheten från strålskyddssynpunkt och strålsäkerhet finns även i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter SSMFS 2008:38 om arkivering vid kärntekniska anläggningar samt 2 kap. SSMFS 2021:6.

Bestämmelser om arkivering vid export finns även i lag (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 24 § SSMFS 2008:3 genom att förtydliga att dokumentationen ska bevaras åtkomlig.

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 24 § SSMFS 2008:3 genom att förtydliga den tid som dokumentationen behöver bevaras.

Bestämmelsen innebär ett förtydligande i sak i förhållande till 24 § SSMFS 2008:3 genom att tydlig hänvisning görs till vilken kärnteknisk utrustning som avses.

Bestämmelsen har utökats i förhållande till 24 § SSMFS 2008:3 genom att även dokumentation av utförelse ut ur Sverige av kärnteknisk utrustning enligt bilaga II till Tilläggsprotokollet har tillkommit.

Referenser

Vid utformning av bestämmelsen har följande beaktats:

- Artikel 53 i Kontrollavtalet, och
- Artikel 9.2 i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll.

7 kap. Dispens

1 § Strålsäkerhetsmyndigheten kan ge dispens från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det kan ske utan att syftet med föreskrifterna åsidosätts.

Tillämpning av bestämmelsen

I bestämmelsen anges att Strålsäkerhetsmyndigheten har möjlighet att ge dispens från dessa föreskrifter och under vilka förutsättningar som dispens kan ges.

En dispensansökan skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten. Av ansökan bör det framgå från vilka bestämmelser som dispens söks, vilka särskilda skäl som finns och varför en dispens kan ges utan att syftet med föreskrifterna åsidosätts eller att utan att det kan medföra hinder att uppfylla de förpliktelser som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Om Strålsäkerhetsmyndigheten finner att det finns förutsättningar för dispens beviljas ansökan. Den beviljade dispensen kan vara av mindre omfattning än vad som anges i ansökan. Dispensbeslutet kan också förenas med kompletterande villkor för verksamheten som måste följas för att dispensen ska gälla.

Bilaga Datafil för inventarieförändringar

Nr	Fältnamn/fältbeskrivning	Fälttyp	Fältlängd	Ref** XXX/2025 Bilaga III
1*	Rapporterande materialbalansområde (MBA)	Tecken	4	#1
2*	Datum för inventarieförändring	Datum (ÅÅÅÅMMDD)	8	#23
3*	Transaktionsbeteckning	Numeriskt	8	#9
4*	MBA från	Tecken	4	#17
5*	MBA till	Tecken	4	#18
6	KMP	Kan lämnas blankt	2	#12
7*	IC-kod	Tecken	2	#10
8*	Materialbeskrivningskod	Tecken	4	#14 #15 #16
9*	Avtalskod (åtagande)	Tecken	2	#30
10*	Antal artiklar	Numeriskt	6	#24
11*	Kärnämneskategori	Tecken	1	#25
12*	Kärnämnets vikt	Numeriskt	10.3 dec	#26
13*	Isotop	Tecken	1	#27
14*	Vikt av klyvbar isotop	Numeriskt	10.3 dec	#28
15	Ursprunglig transaktionsbeteckning	Tecken	8	-
16	Rättelse	Tecken	1	#37
17	Ursprungligt datum	Datum ÅÅÅÅMMDD	8	#20
18	Beteckning för behållare	Tecken	8	#36
19		Ska lämnas blankt	8	-
20	Bruttovikt	Kan lämnas blankt	10	-
21	Taravikt	Kan lämnas blankt	10	-
22*	Sats	Tecken	20	#11
23	Materialbeskrivning, fri text	Kan lämnas blank	20	-
24	Eventuellt identifikationsnummer enligt tillståndet för export	Tecken	16	-
25	Förhandsanmälan	Kan lämnas blankt	12	#44
26	Transportdokumentnummer	Tecken	8	-
27	Projektidentitet (i förekommande fall)	Tecken	6	-
28*	Utbränning vid NP/NL	Numeriskt	6	#41
29	Noteringsfält	Tecken	20	#40
30	Nettovikt	Numeriskt, kan lämnas blankt	10	-

31	Uranhalt	Numeriskt, kan lämnas blankt	2.5 dec	-
32	Anrikning, medel	Numeriskt, kan lämnas blankt	2.5 dec	-
33		Ska lämnas blankt	4	-
34		Ska lämnas blankt	9	-
35		Ska lämnas blankt	9	-
36		Ska lämnas blankt	9	-

* Obligatoriska fält.
** Se bilaga III i Kommissionens förordning (Euratom) nr XXX/2025 av den 8 februari 2005 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll för närmare förklaring till de delposter där referens finns i 5:e kolumnen ovan.

Datafil ska genereras som en ASCII-fil med kommatecken som fältavskiljare och CR/LF som postslut. Fälten behöver ej fyllas till full längd. OBS! Kommatecken kan ej användas i fälten.

Tillämpning av bestämmelsen

Nedan ges en förklaring till uppgifterna som förväntas i respektive nummer (nr) i inventarieförändringsdokumentet som inte är beskrivna i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll,

9. Observera att avtalskod anges med 2 tecken enligt denna föreskrift medan enligt Kommissionens förordning XX/2025 om kärnämneskontroll anges avtalskod med 5.

15. Ursprunglig transaktionsbeteckning

Här skrivs den ursprungliga transaktionsbeteckningen om en post behöver korrigeras.

19. Lämnas blank

20. Med bruttovikt avses totalvikt av en sats inklusive taravikten. Kan lämnas blank

21. Kan lämnas blank

23. Materialbeskrivning, fri text

24. Med *identifikationsnummer enligt tillståndet för export* avses det nummer som tilldelats av Strålsäkerhetsmyndigheten (diarienummer) eller om tillståndet utfärdats av annat EU-land, dess behöriga myndighets identifikationsnummer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om exportkontroll.

26. Transportdokumentnummer, ibland kallat TRAM.

27. Projektidentitet är anläggningens eget nummer och anges i förekommande fall.

30. Med nettovikt avses vikten av uranföreningen (t.ex. vikten av ingående UO₂ eller UF₆). Kan lämnas blankt.

31. Med uranhalt avses halten uran i uranföreningen. (Kvoten av vikten av uran till totalvikten av uranföreningen) Kan lämnas blankt.

32. Med anrikning, medel avses medelanrikning av uran-235 i posten. Kan lämnas blankt.

33 – 36 Lämnas blankt

Fältnamnen har justerats så att de är samma som i Kommissionens förordning XXX/2025 om kärnämneskontroll. Detta påverkar dock inte innehållet i datafilen. Verksamhetsutövare kan behålla tidigare fältnamn i sin verksamhet så länge som korrekt innehåll rapporteras.

Bakgrund och övervägande

Datafilen har behållit samma format som i SSMFS 2008:3 för att undvika omfattande förändringar i Strålsäkerhetsmyndighetens och verksamhetsutövarnas mjukvara. Därför har vissa fält som inte längre är aktuella bibehållits men kan lämnas blanka.

Da